

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

Yıl : 8

SAYI : 90

HAZİRAN 1969

İÇİNDEKİLER

Sayfa

Yeni ufuklara doğru	3
TSE'den haberler	5-11
TSE'nin yeni organlar yönetmeliği	13
Sıcak su kalorifer tesislerinde genleşme depoları standarı	14-15
Beton çelik çubukları standartı	16-17
İmar ve İskân Bakanlığı Yapı Malzemesi Genel Müdürlüğü ve Standard çalışmaları	19
Standard Dünyasından Haberler	20-23
Milletlerarası Ticaret Odası'nın 12. Kongresi İstanbul'da yapıldı	25-27
Summary Of Contents	28-32

NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

30 Haziran 1969 tarihinde basılmıştır.

BU SAYIMIZ

Devlet Plânlama Teşkilatı, standardların yapımı ve uygulanması konularında etken kararlar alınmasını sağlamak amacıyla bir toplantı düzenlemiştir. Çeşitli kurumların temsilcilerinin katıldığı toplantı ile ilgili haberimizi iç sayfada bulacaksınız. Bazyazı da bu konuya ayrılmış bulunmaktadır.

TSE, Sanayi Bakanlığı memurlarının standardizasyon konusundaki eğitime yardımcı olmaktadır. Haziran ayı içinde Kayseri'de yapılan dördüncü kursa da TSE uzmanları katılmıştır. Kursla ilgili haberi ve resimleri bu sayımızda bulacaksınız.

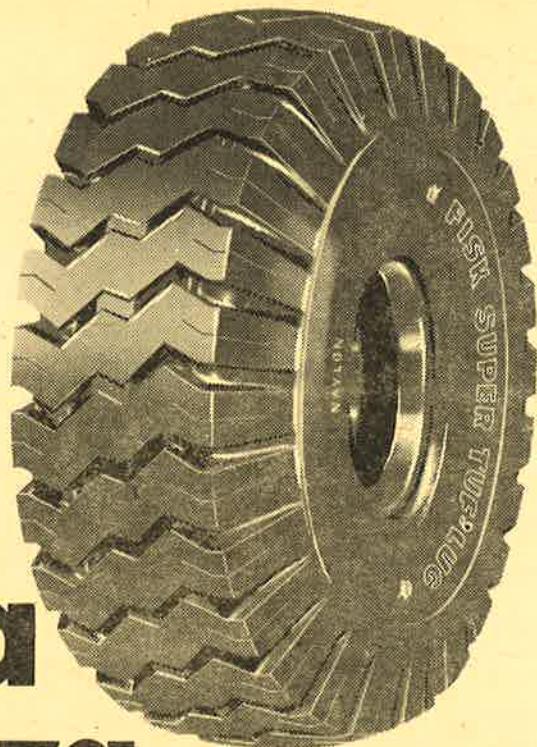

Belçika'da standardizasyonun ellinci yılı kutlanmıştır. Faruk A. Sünter, ISO Başkanı olarak yapılan toplantılara katılmış ve TSE'nin özel armağanını tevdi etmiştir. Bu gezinin sonunda Faruk A. Sünter Hollanda Standardları Enstitüsü'ni de ziyaret etmiştir. Bu gezilerle ilgili haberişimde geniş bilgi bulunmaktadır.

Milletlerarası Ticaret Odası'nın 12. toplantısı 2-7 Haziran günlerinde İstanbul'da yapılmıştır. ISO Başkanının da bir bildiride bulunduğu toplantıda dünya ticareti ile ilgili önemli kararlar alınmıştır.

STANDARD

Vasıtanıza ve yolunuza en uygun lâstik Fisk çeşidi arasındadır!

Fisk, piyasanın en yumuşak lâstiğidir.

Sarsıntıları önler, rahat bir yolculuk sağlar.

Fisk, piyasanın en sağlam lâstiğidir.

Terkibinde bulunan Poli-B maddesi sayesinde
çelik gibi bir sağlamlık kazanmıştır.

Fisk, piyasanın uzun yola en elverişli, ağır yüke
en dayanıklı lâstiğidir.

Fisk, piyasanın fren emniyetini en iyi sağlayan
lâstiğidir.

Fisk, savrulmayı ve kaymayı önler.

FISK
sağlam
yumuşak

YENİ UFUKLARA DOĞRU

Faruk A. SÜNTER

Endüstride, tarımda ve mühendislikte standardizasyonun önemi, artık tartışma konusu olmaktadır.

Bütün uygar dünya, standardizasyonun kalınma için her alanda temel şart olduğunu kabul etmekte ve buna inanmaktadır.

Ham maddesini, yardımcı maddelerini, çalışma usul ve amaçlarını, teknik resim, kalıp ve makinelерini standard kurallara bağlamadan, tolerans ve standarda uygunluk kontrollerini düzenlemeden verimli sonuç alınamayacağından herkes görüş birliği içindedir.

Her endüstriyel ve tarımcı, standartı önce kendi içinde uygular. Bu, birinci adımdır.

Sonra ulusal sınırlar içinde yapılan standartlar ve onların memleket içindeki uygulamaları gelir.

Birinciler, o işi yapanlara piyasada güven ve zamanla kazanç sağlarken; ikinciler de o memleketin standardlaştırılmış mallarına iç ve dış piyasalarda istekle gelişen pazarlar ortaya koyarlar. Her geçen başarılı gün, o kimsenin veya o memleketin biraz daha kalkınmasına tanık olur.

Son gezilerimizde yakında incelemeye fırsat bulduğumuz dünya çapındaki büyük endüstrilerin idare merkezlerinde, yalnız o tesisin standardizasyon işlerinde çalışan personel sayısının 100'ü ve standardizasyona harcanan paraların milyonları aşık bulunmuşu, bu görüşün uygar dünyada ne kadar kökleştiğini gösterir.

Standardları endüstride uygulayan bu dev şirketlerin birinde, bu işlere bakan bir yetkili bana aynen söyle dedi :

«— Standard çalışmalarımıza, gördüğünüz gibi milyonlar harcıyoruz. Fakat bu çalışmaların, bütün dünyadaki tesislerimiz, gerek satınalmalarında, gerekse imalât ve pazarlama maliyetlerinde o kadar büyük tasarruflar sağlıyorlar ki, standardlara harcadığımız para, bu büyük ekonomi karşısında bir sigorta priminden daha küçük oranlara düşüyor...»

Ulusal standardların o memleket ekonomisine sağladığı verim de artık hesaplanmaktadır. Herhangi bir ürünün standarı yapıldıktan ve hakkı ile uygulandıktan sonra, millî gelire

yaptığı katkı artışı, masrafları kat kat ödemektedir.

Şimdi dünya, bu sınırları aşmıştır. Standardizasyonun uluslararası önemi karşısında, hükümetlerarası ve özel sektörlerce kurulan örgütler her gün biraz daha güçlenmektedir.

ISO ve IEC'nin çeyrek yüzyılı geçen çabalarının dünya ticaretini interchangeabilite yoluyla ne kadar geliştirdiği bilinmektedir.

ISO'nun, daha onbeş yıl önce 25 olan üye memleket sayısının bugün 56'yi bulması bunun en güzel örneğidir.

Son on yılda gelişen OECD, FAO, ECE, Ortak Pazar, CEN, CENEL, COPANT, COMECON gibi Avrupa ve dünya çapındaki uluslararası standard kuruluşlarının çabaları da, bu konunun her tarafta kazandığı önemi açıkça belirtmeye yeter.

Türkiye, 40 yıl önce 1705 sayılı kanunu çıkmakla, uygar dünyanın gidişine zamanında ayak uydurmak istemiştir.

1954'de, Türk Standardları Enstitüsü'nün kuruluşu ve 1960'da TSE'ye gelişme sağlayan 132 sayılı kanunun kabulü, bu konuda memleketimize uygar memleketler arasında seçkin bir yer vermiştir.

Fakat, teknolojinin dev adımlarla ilerlediği dünyamızda, artan ihtiyaçları karşılamak için bu kuruluşu her yönden destek olmak ve elbirliği ile çalışmak şarttır.

Gerçekten, memleketimizde standart hizırlama işleri kadar, bunların uygulanmalarına gerekli önem verilmelidir.

İktisadî Devlet Teşekkülerî, büyük özel sektör kuruluşları, baklava dilimi içindeki TSE standartlarına uygunluk markası yoluyla Enstitü ile sıkı işbirliği yaparak, bu alanda örnek olmalıdır.

Devlet Plânlama Teşkilâti'nın, Türkiye'nin kalkınmasında oynadığı rolü kabul ederek, TSE işlerine eğilmiş olmasını sevinçle karşılıyoruz. Belli bir plân ve programla bu işe yapılacak yardımından, memleketin diğer uygar benzerleri gibi büyük faydalara sağlayacağına inanıyoruz.

DPT'nin liderliğinde, TSE'ye yeni ufuklar açacak çalışmalara başarılar diliyoruz.

TSE

SURTEL

TSE garantisli altında
imal edilen Yüksek kaliteli

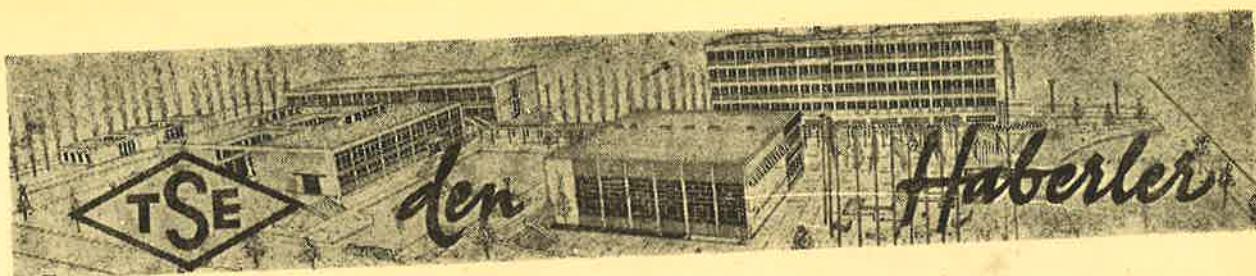
SURTEL enerji kabloları

Türk standartları enstitüsünün kalite belgesini taşımaktadır.
o/o 100 Türk sermayesi ile kurulmuş SURTEL fabrikasının
KABLOLARINI GÜVENLE KULLANABİLİRSİNİZ.

SURTEL fabrikası, mamullerine karşı gösterilen büyük ilgiden
kıvanç duyar ve teşekkür eder.

SURTEL KABLO SANAYİİ Koll. Şti.
Muhtar Yalın ve ortakları
Bankalar, Okçu Musa Cad. No. 80
Karaköy - İstanbul
MERKEZ Tel : 44 65 83 - 49 97 90
FABRİKA Tel : 47 15 43
TELGRAF : Surkablo İstanbul

SurTel
KABLOLARI

VI. YAĞ SANAYİİ SEMİNERİNDE TSE DE TEMSİL EDİLDİ

SEMİNERDE YAĞ SANAYİİ KURULUŞLARINDA VE BUNLARIN ÜRETİMLERİNDE STANDARDLAŞTIRMAYA GİDİLMESİ İSTENDİ

Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği tarafından düzenlenen VI. Yağ Sanayii Semineri, 9-13 Haziran 1969 tarihlerinde İzmir'de Ege Bölgesi Sanayi Odası da ve Ayvalık Ticaret ve Sanayi Odası da toplanmıştır.

Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Bornova Zeytincilik Araştırma Enstitüsü, Ticaret Bakanlığı İstanbul Ticari Tahliller Laboratuvarı ve İzmir Bölge Ticaret Müdürlüğü, Zeytinyağı İhracatçıları Birliği, Ege, Çukurova ve Hatay bölgelerinin Ticaret ve Sanayi Odalarının katıldıkları Seminerde TSE'yi, Başmüşavir İbrahim Kutlutan temsil etmiştir.

Daha çok zeytin ve zeytinyağı üretimimizi ilgilendiren sorunların ele alınıldığı Seminerde, Uluslararası Zeytinyağı Konseyi'nin hazırladığı ve halen FAO ve Dünya Sağlık Teşkilatı'nın incelediği Zeytinyağı Standardı Tasarısının ihracatımıza oynayacağı önemli rol dikkate alınarak, tasarıda yer alan peroksit sayıları ile diğer kimyasal analizler karşısında durumumuzun ne olacağının gözden geçirilmiş, üniversitemizin ilgili kürsüleri ile resmi ve özel laboratuvarlarımızda bu yönden analiz ve incelemeler yapılması ve uluslararası toplantılarında ulusal çıkarlarımıza, alınacak sonuçlara göre savunulması dileğinde bulunulmuştur.

Yerli yağ sanayiimizin çok çeşitli sistemlerde ve değişik tiplerde makinalardan kurulmuş olmasındaki sakınçalar ortaya konulmuş ve bunun yedek parça tedarikinde büyük güçlükler yarattığı kaydedilerek, gerek yağı sanayii kuruluşlarında ve gerekse bunların üretimlerinde standardlaştırmaya gidişimi istenmiş ve bu sayede söz konusu kuruluşlarda kullanılacak makineler ve yedek parçalarının yurdumuzda kolaylıkla imal edileceği ve elde olunacak soframak zeytinlerle zeytinyağımızın dış piyasalarla ihrac edilebileceği belirtilmiştir.

TSE tarafından hazırlanan TS 341 «Yemeklik Zeytinyağı» Türk Standardının, mecburi yürürlüğe konulma ile, tüketimcilerimize ve zeytinyağı üreticisi-

lerine değerli bir hizmet yapılmış olduğu İzmir Ticaret Odası'nın tebliğinde açıklanmış ve bu konuda güdülen amaç tam olarak kavuşturabilmek için, diğer bitkisel yağların da aynı şekilde standardlara bağlanması istenmiştir. Bunun üzerine TSE Temsilcisi, Enstitünün diğer bitkisel yağ standardları konusundaki çalışmaları hakkında bilgi vermiştir.

Seminer programındaki gezilerde, Edremit, Akçay ve Havran'da yeni ku-

rulmuş bulunan ve kurulmakta olan prina yağı fabrikaları ile rafinasyon tesisleri ziyaret olunmuş, büyük kapasitelerdeki modern makinalardan meydana getirilen bu yerli sanayimiz, seminerde katılan delegelerin takdir ve hayranlıklarını kazanmıştır. Böylelikle Körfez Bölgesi zeytin yetiştiricileri, yakın bir gelecekte üretmelerinin tümünü kendi bölgelerinde işleme ve değerlendirme imkânlarına kavuşmuş olacaklardır.

Gülyağı Standardizasyonu Çalışmaları

TSE İLGİLİLERİ, İSPARTA VE HAVALİSİNDE GÜLYAĞI ÜRETİCİLERİLE GÖRÜŞTÜLER

Dergimizin geçen sayılarında, Gülyağı fabrikasyonu ve standardizasyonu konusunda şimdiden kadar Türk Standardları Enstitüsü Laboratuvarlarında yapılan araştırmalarından elde edilen bazı sonuçları ve buna göre üreticilere tavsiyede bulunulan hususları yayınlamıştı.

Bu yıl yine Gülyağı kampanyası mevsimi olan Haziran ayının ilk yarısında Enstitü Laboratuvarlarından Arşın Dağcıoğlu ve Nuri Özaylak Isparta ve havalısında bulunan gülyağı üreticileri ile temasta bulunmak, laboratuvar araştırmalarından elde edilen sonuçlara göre, gülyağı üretimi yön vermek üzere tavsiyelerde bulunmak amacıyla iş yerlerinde incelemeler yapmışlardır. Yapılan görüşmelerde Türk Standardları Enstitüsü Laboratuvarlarında elde edilen fiziko - şimik ve gaz - kromatografik muayenelerde alt sonuçlar ile, elle riinde imkân olan bazı firmaların dış ülkelere yaptırdıkları paralel araştırma çalışmalarının aynı sonuç vermiş olduğu memnuniyetle görülmüştür.

Varılan diğer bir olumlu sonuç ise, üreticilerin TSE Laboratuvarlarının tavsiyelerine şimdiden ellerinden geldiği kadar umuya gayret göstermeye başlamış olmalarıdır.

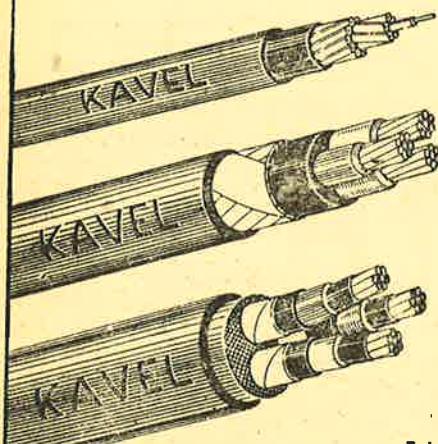
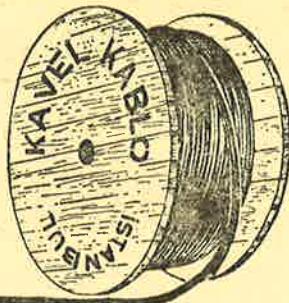
Önümüzdeki yıl çalışmalarından sonra Türk Gülyağı Standardının hazırlanarak, herkesin istifadesine sunulabileceği anlaşılmaktadır.

Soğuk Çekilmiş Alüminyum Teller İçin de TSE Markası Kullanma izni veriliyor

Halen çelik özlü alüminyum teller için Türk kablo firması tarafından başarı ile uygulanan «TSE Standarda Uygunluğlu Garanti Markası» ndan sonra, soğuk çekilmiş örgülü alüminyum teller için de aynı firma'nın yaptığı TSE markası isteği, Türk Standardları Enstitüsü'nce yapılan incelemelerden ve laboratuvar deneylerinden sonra olumlu karşılanmıştır.

Türkkablo fabrikası tarafından imal edilen soğuk çekilmiş alüminyum tellerin TSE 592 «Soğuk Çekilmiş Örgülü Alüminyum İletkenler» standartına uygunluğu tesbit edilmiş bulunduğuandan, daha önce firma ile Enstitü arasında yapılan ve çelik özlü alüminyum telleri kapsayan marka anlaşmasına bu mullerlerin de ithali kararlaştırılmıştır.

KAVEL

- PLASTİK İZOLELİ ELEKTRİK İLETKENLERİ
- YERALTı KABLOLARI (Yüksek ve alçak gerilim 240 mm² ye kadar)
- EMAYE BOBİN TELLERİ (0.10 mmØ - 3 mmØ)
- SUNÎ DERİ ve YER MUŞAMBALARI

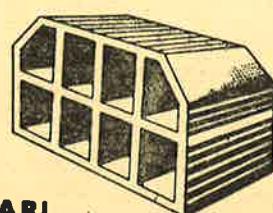
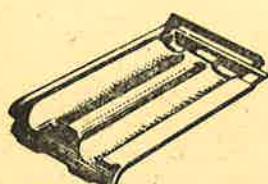
Yeraltı Kablosu NK-NKBA'ya nazaran üstün özellikleri taşıyan
YVV (NYY) YVMV (NYCY)
YVSV (NYFY) YVMHV (NYCEY)
Kablolarında ve her tip iletkenlerde KAVEL markası standardlara uygunluğun ifadesi ve üstün kalitenin sembolüdür.

KAVEL KABLO ve ELEKTRİK MALZEMESİ A. Ş.
İSTİNYE - İSTANBUL

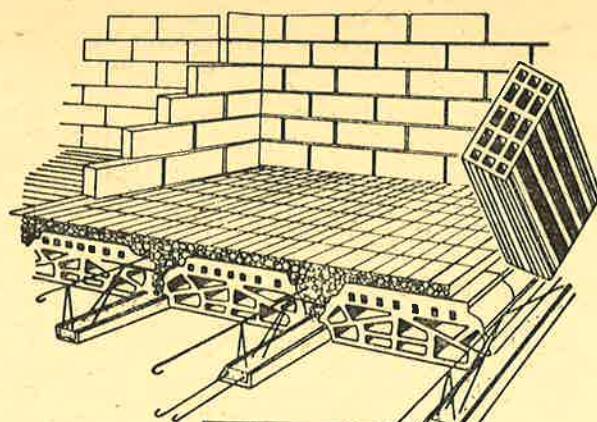
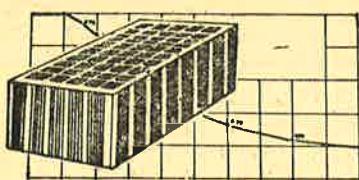
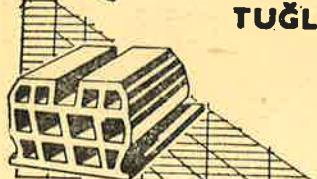
Telefon : 63 34 00 - 63 34 01

Telgraf : KAVELKABLO - İstanbul

Standard — 87

TUĞLA KİREMİT VE ASMOLEN FABRİKALARI

SATIŞ ŞUBELERİ :

İSTANBUL
Meclisi Mebusan Cad. Arhan Salıpazarı - İstanbul
☎ : 49 58 02 - 44 81 29

KADIKÖY
MühürdarFuat Bey Sokak Tales İş Hanı kat I
Kadıköy - İstanbul
☎ : 36 13 42 - 36 48 98

UMUM MÜDÜRLÜK
Meclisi Mebusan Cad. Arhan
Salıpazarı - İstanbul
☎ : 49 79 56 49 74 14

Standard — 88

TSE, Sanayi Bakanlığı Memurlarının Standardizasyon konusundaki eğitiminde yardımcı oluyor

SANAYİ BAKANLIĞI İLLER TEŞKİLATI GÖREVLİLERİNİN EĞİTİMİ İLE İLGİLİ OLARAK KAYSERİ'DE YAPILAN DÖRDÜNCÜ KURSTA, TSE TEMSİLCİLERİ DE ÖĞRETİCİ OLARAK HAZIR BULUNDULAR

Sanayi Bakanlığı, iller Teşkilatı (Bölge Sanayi Müdürlüğüleri, Sanayi Müdürlükleri ve İrtibat Memurlukları) görevlilerinin eğitimi amacıyla bu Bakanlığın İnsangücü Eğitim Kurulu Başkanlığı'nın düzenlediği dördüncü kurs, 18-28.6.1969 tarihlerinde Kayseride yapıldı.

Bilindiği üzere, ilk kurs 1967 yılı Kasım ayında TSE ile işbirliği yaparak TSE salonlarında düzenlenmiş ve bir hafta süreyle yalnız standardlar konusu üzerinde durulmuştur. Bu kurs notları daha sonra TSE tarafından «Sanayi Bakanlığı Personeli İçin Düzenlenen Standardizasyon Kursu Ders Notları» adı ile yayımlanmıştır.

Bundan sonra Malatya ve Kütahya'da düzenlenen kurslarda standard kollarına da yer verilmiştir. Kayseri'de düzenlenen kursda birbirinden gün (9 saat) standard konusuna ayrılmıştır. TSE'den Mevzuat Hazırlık Grubu Başkan Vekili Muzaffer Uyguner ile Makina Hazırlık Grubu Raportörü Atay Kozak, öğretici olarak kursa katılmışlardır.

Batı Anadolu illerindeki görevlilerden 21isinin katıldığı kursta standard ve standardlaştırma, standardın faydalari, Türk Standardlarının durumu ve nasıl hazırlandığı konuları ele alınmış; 1705, 3018 sayılı yasalarda Türk Standardlarının Uygulanması Hakkındaki Tüzük tahlili edilmiş ve denetleme yöntemleri, tutanaklar, nüümune alma konuları üzerinde durulmuştur. 21.6.1969 günü de Sümerbank Kayseri Pamuklu Sanayii Müessesesinin Bez Fabrikası gezilmiş ve uygulama yapılarak Kaput Bezlerinden nüümune alınmıştır.

Kursa katılanlar özellikle nüümune alınması sırasında karşılaşıkları güçlükler üzerinde durmuşlardır. Bu arada, nüümelerin bedelsiz alınması sebebiyle mal sahipleri ile aralarındaki anlaşmazlıklar üzerinde durulmuştur. Ayyakkabı Murakabe Tüzüğü'nün nüümelerle ilgili değişik ve garip hükümleri da tartışma konusu olmuştur. Kursta beliren önemli bir nokta da, eskimiş bulunan murakabe Tüzüklerinin (bunlar 7 tanedir) yerine standardların yapılıp bir an önce yürürlüğe konulmasıdır. Mevcut ikili uygulamanın böylece ortadan kalkacağı ve uygulamada bir ferahlık yaratılacağı fikri ortaya atılmıştır.

Nüümelerin mühürlenmesinde mühür mumu yerine kurşun kullanı-

masının daha pratik olacağı görüşü, bu kursa katılanlar tarafından da beyan olunmuştur.

Belirtilen önemli bir hususda hentüz standardın gereği gibi bilinmediği hususudur. Kursa katılanlar, bu amacıyla radyonun uyarıcı yayınlarının faydalı olduğunu söylemişlerdir. Bu arada, kendilerinin de mahalli gazeteler ve başka yayın araçları ile yardımcı olmaları, Standard'daki yazı ve haber-

lerin bu amaçla kullanılması tavsiye olunmuştur.

Kursta, TSE ve Standardlar, standartların uygulanması ile ilgili çeşitli sorular da cevaplandırılmıştır.

Kursun başarı ile yürütülmesine çalışan Bakanlık temsilcisi Ali Demircan, gereken hususları not etmiştir.

TSE'nin hiçbir karşılık beklemeden gösterdiği yakın ilgi ve yardımlar, Bakanlık temsilcisi ile kursa katılanlar tarafından övgü ile karşılanmıştır.

Kayseri'de yapılan kurs uygulamasından iki ayrı görünüş

KILIÇOĞLU

Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

SERMAYESİ : 15.200.000,—

E S K İ Ş E H İ R

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğla Fabrikası

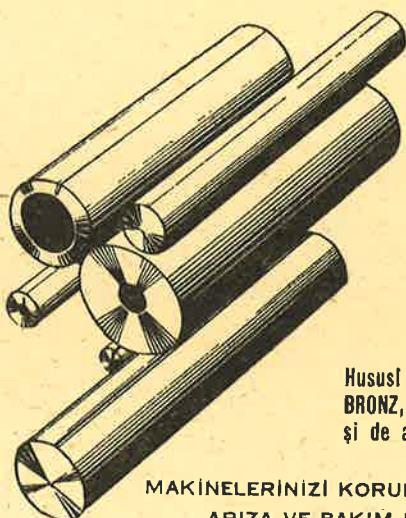
Her Nevi Kiremit, Tuğla
ve Ateş Tuğlaları

En iyi kaliteli mallarıyle daima
müşterilerinin emrindedir

ADRES : Posta Kutusu 7
İnönü Caddesi No: 59
Eskisehir

Telgraf adresi : KIREMIT
Telefon No. : 1364 · 2105

Standard — 89

YATAKLIK BRONZ ÇUBUKLAR PİRİNÇ ÇUBUKLAR ALÜMİNYUM ÇUBUKLAR

- İÇİ DOLU
- İÇİ BOŞ
- MUHTELİF ALAŞIMLarda

Hususî parça döküm imali için istenen alaşımında
BRONZ, PİRİNÇ ve ALÜMİNYUM ana alaşım sipari-
şi de alınmaktadır.

MAKİNELERİNİZİ KORUMAK
ARIZA VE BAKIM MÜDDETLERİNİ AZALTMAK
MAKİNE VERİMİNİ ARTTIRMAK
İSTİYORSANIZ RABAK YATAKLIK BRONZ ÇUBUKLARINI KULLANINIZ.

DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN BROŞÜR İSTEYİNİZ.

RABAK

ELEKTROLİTİK BAKIR VE MAMULLERİ A.Ş.

Topağaçlar Cad. No. 37 Kâğıthane - Şişli - İstanbul
P.K. 354 Şişli - İstanbul Tel: 47 90 00

Piyasaya arzetmiş olduğumuz bu yeni İmalat çeşidi dolayısı ile tebrik ve teşekkürlerini esirgemeyen sanayicilerimize bu vesile ile şükranlarımızı arzederiz.

Standard — 90

TSE Hazırlık Gruplarında

ELEKTRİK :

- ★ «1000 Volta kadar Kesiciler» ve «Termoplastik Yalıtkan Şerit» Standard Tasarımları Hazırlık Grubunda mütlâaya gönderilmek üzere incelenmektedir.
- ★ «Güç Kondansatörleri», «Tüp Biçimi Floresan Lambalar İçin Işıklı Yol Vericiler (Starterler)», «Termoplastik Yalıtkan Şerit», (TS 38 «Yalıtılmış İletkenlerin Yapısı» standardının revizyon ve tadil çalışmalar ile ilgili olarak yeniden hazırlanan «N Kaboları», «Güç Transformatörleri için Yük Altında Kademeli Değiştiriciler» standard tasarımları mütlâaya gönderilmiştir.
- ★ «Ev Tipi Elektrik Fırınları» ve «Yalıtkanlık Düzenlenmesi» standardları Teknik Kurul Alt Komitesine sunulmak üzere Hazırlık Grubunda olgunlaştırılmaktadır.

İNSAAT :

- ★ Ahşap Pencere Doğramları» standard tasarısı Teknik Komitesi, Yönetim Kurulunca onaylanmış ve çalışmalara başlanılmıştır.
- ★ «Meşe Kerestesi» standard tasarısı Hazırlık Grubunda incelenmektedir.
- ★ «Kayan Kerestesi», «Helâ Taşları» ve «Klozetler» standart tasarımları hazırlanmış Hazırlık Grubunda görüşülmüş ve mütlâaları alınmak üzere ilgili yerlere gönderilmiştir.
- ★ «Beton Karışımlı Hesap Esasları» standard tasarısı olgunlaştırma safhasındadır.

KİMYA :

- ★ «Şeker», «Amonyak», «Oto Emniyet Camları», tasarımları Hazırlık Grubunda incelenmektedir.
- ★ «Beyaz Emaye Boyalar «Oto Boyaları»», «Amonyum Nitrat» ve «Nitrik Asit» tasarımları mütlâaya gönderilmiştir.
- ★ «Beyaz Pigmentler», «Amonyum Klorür» ve «Gliserin» tasarımları Teknik Kurula sunulmak üzeredir.
- ★ TS 54 «Sabun» standardının ulusal şartlarına ve ihtiyaçlarımıza uygun düşecek şekilde düzeltilmesi ve değiştirilmesi amacıyla 9-10 Mayıs 1969 tarihlerinde Enstitümüzde, Sanayi Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Odaları ve ilgili firmaların temsilcilerinin iştiraklarıyla yapılan toplantıda standarda son şekli verilmiştir.

LABORATUVAR :

- ★ «Akşap Emprenye Maddeleri» standard tasarısı mütlâaları alınmak üzere ilgili kuruluşlara gönderilmiştir.

- ★ «Sanayide Kullanılan Sodyum Karbonat (Baryum Sulfat Gravimetrik Metodu ile Sulfat Tayini)», «Alüminyum Elde Edilmesinde Kullanılan Alüminyum Oksit (1,10 Fenantrolin Fotometrik Metodu ile Demir Miktarı Tayini)», «Yağlı Tohum Kalıntılarında Dietil Eter Ekstraktının Tayini», «Yağlı Tohum Kalıntılarında Yağ Miktarının Tayini», «Küspelerde Bakır Tayini», «Eteri Yağların Yoğunluk ve Nisbi Yoğunlıklarının Tayini», «Sanayide Kullanılan Sodyum Karbonat (Deney Nümünerinin Hazırlanması ve Saklanması)» ve «Cam Taneciklerinin 121 derece C da Hidrolitik Dirençlerinin Tayini», «Selülozik Plastik Görünür Yoğunlıklarının Tayini», «Sanayide Kullanılan Fosforik Asit (Volumetrik Metodla Sulfat Miktarı Tayini)», «Sanayide Kullanılan Sodyum Tripolifosfat (suda çözülmeyen madde 'ayınlı) «Sanayide kullanılan Sodyum Karbonat (50 derece C da Suda Çözülmeyen Madde Tayini)», «Sanayide Kullanılan Sodyum Karbonat (Toplam Çözünebilen Alkaliliğin Volumetrik Metodla Tayini)», «Sanayide Kullanılan Sodyum Karbonat (Muayene ve Deney Sonuçlarının Gösterilmesi)», «Sanayide Kullanılan Sodyum Karbonat (Sodyum Bikarbonatın Volumetrik Metodla Tayini)» ve «Yağlı Tohum Küspeleri (Hidroklorik Asitte Çözülmeyen Kül Tayini)» standard tasarımları tamamlanmış ve Teknik Kurul'a sunulmak üzere hazırlanmıştır.

MADEN :

ISO/R - 610 «Zincirli Konveyörlerde ve Kömür Pul Luklarında Kullanılan Yuvarlak Halkalı Yüksek Çekme Dayanımlı Çelikten Yapılmış Zincirler», ISO/R - 721 «Kayalarda Delik Delmede Kullanılan Matkaplar» ve ISO/R - 565 «Kontrol Eleklerinde Kullanılan Tel Dokuma ve Delikli Saçlardan Anma Açıklıkları» Rekomandasyonları Hazırlık Grubumuzda Türk Standardı olarak kabul edilmek üzere incelenmektedir.

MAKİNA :

- ★ Karayolları Genel Müdürlüğü'nce yeni sipariş edilen «Skreiper ve Dozer Bıçakları» konulu standard iş programımıza alılmış ve Teknik Komitesinin kurulması için teşebbüse geçilmiştir.
- ★ «Traktör Pullukları Uç Demirleri» standard tasarısını hazırlayacak Teknik Komite kurulmuş Yönetim Kurulu'na onay için sunulmuştur.
- ★ «Şaft Civataları ve Vidalı Büjönler» standard tasarısı mütlâaya gönderilmiştir.
- ★ İstanbul'daki MAY Firmasına, TS 152 «Ahşap Testere» ve TS 153 «Metal Testere» standardlarının piyasa uygulamalarındaki aksaklılıklar Enstitü müze bildirerek, açıkladıkları sebepler dolayısıyle bunların revizyona alınması için istekte bulunulmuştur. Bu isteğe uyularak, Hazırlık Grubumuzca ilgi-

liler nezdinde bir anket düzenlenmiş ve alınacak sonuca göre de çalışmalara yön verilmesi kararlaştırılmıştır.

- ★ Teknik Kurulumuzca görüşüştülerken Hazırlık Grubumuzu iade edilen TS 201 «Sert PVC Plastik Borular» standardı için elde mevcut en iyi referans olan DIN - 8061'in revizyon tasarısı hakkında Almanya'ya mektup yazılarak cevaplarına ihtiyaç hissedilen bazi sorular sorulmuştur. Bu hususta cevap beklenmektedir.
- ★ «Elektrikli İnsan Asansörleri» standard tasarısı hakkında, Enstitümüz merkezinde bu sanayi kolu ile ilgili kuruluşların kendi aralarında kurdukları, tasarımımızı inceleyip mütalâa veren Komisyonu temsilten gelen dört üye ile Hazırlık Grubumuz temsilcileri birlikte bir toplantı yapmışlardır. Toplantıda, Enstitümüz isteklerine uyularak, Komisyonca meydana getirilecek mütalâanın Enstitümüze en kısa zamanda iletilmesi karar altına alınmıştır.
- ★ «Kaynaklı Basınçlı Hava Depoları» standardı hakkında meydana gelen bazı karışık noktaların aydınlatılması için, tasarımın raportöründen bilgi almak üzere bir toplantı yapılmış ve çalışmalara yön verilerek, tasarımının geliştirilmesi hızlandırılmıştır.
- ★ «Çelik Boru Ekleme Parçaları» standardının ön tasarısı, raportör tarafından hazırlanmış ve Teknik Komitesine sunulmuştur.

TEKSTİL :

5-6 Haziran 1969 tarihlerinde Paris'te Tekstil Endüstri Birliğinde yapılan ISO/TC 38 SC/12 WG /3 «El Halıları Deney Detoduları» toplantısına Hazırlık Grubumuzdan Ferit Özgürin istirak etmiştir. Bu toplantıda hazırlık olmak üzere, İsparta Ticaret ve Sanayi Odasından Ahmet Ayyıldız ve Hakkı Boşgelmez'in istiraklarıyla Tekstil Hazırlık Grubumuz 22 Mayıs 1969 tarihinde bir toplantı yapmıştır.

ZİRAAT :

- ★ «Kavun», «Kiraz - Vişne», «Erik», «Pırasa», «Soğan», «Domates», «Taze Bezelye», «Taze Fasulye» standard tasarıları hakkında çeşitli Kuruluşlardan alınmış olan mütalâa ve teklifler Hazırlık Grubumuzda incelenerek tasarılar olgunlaştırılmaktadır.
- ★ «Yemeklik Zeytinler» tasarısı Teknik Kurula sunulmak üzere hazırlanmıştır.

(*) Bu tasarılar hakkında görüş ve fikirlerini bildirmek isteyenler en kısa zamanda Ankara, Necatibey Caddesi 118 deki TSE merkezine başvurmalıdır.

YTONG'un EN ÖNEMLİ İKİ ÖZELLİĞİ

* YÜKSEK ISI TECRİT KABİLİYETİ

105° de kuru malzeme	
Harçlı örgü duvarlarda	
Tutkallı örgü duvarlarda	
Duvar elemanlarında	
Çatı ve döşeme plâklarında	
Asmolen bloklarda	
Izolasyon plâklarında	

* HAFİFLİK

105° de kuru malzeme	
Hesap Ağırlıkları :	
Blok duvarlarda	
Tehizatlı elemanlarda	
Asmolen bloklarda	
Izolasyon plâklarında	

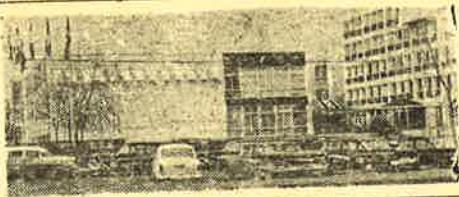
G15 G25 G50

İslı geçirgenlik katsayıları (Kcal/mhc)

0.08	0.10	0.13
—	0.16	0.20
—	0.13	0.17
—	—	0.18
—	—	0.17
0.13	0.16	—
0.12	0.14	—

Birim ağırlıkları (t/m³)

0.40	0.50	0.65
—	0.65	0.80
—	—	0.84
0.50	0.65	—
0.50	0.65	—

Salonlarunda

MPM Genel Kurulu TSE'de Toplandı

Milli Produktivite Merkezi'nin yıllık Genel Kurul toplantısı 24 Haziran 1969 günü Türk Standardları Enstitüsü Salonunda yapılmıştır.

Saat 10.00 da başlayan toplantıya davetliler ve kalabalık bir delegeliğin katılımı ile 24 Haziran 1969'da Türk Standardları Enstitüsü Salonunda yapılmıştır.

MPM Başkanı Halil Tunç tarafından bir konuşma ile açılan Genel Kurul'da, Başkanlık Divanı'nın seçiminden sonra gündeme geçilmiş ve bu arada Cumhurbaşkanımız Sayın Cevdet Sunay'ın, Genel Kurul'a başarılar dileyen mesajı okunarak alkışlarla karşılanmıştır.

Aynı gün öğleden sonra yapılan Yönetim Kurulu seçimlerine göre MPM'yi, önumluzdeki 1 yıllık dönem için yönetecek olan Kurul şu şekilde teşkil etmiştir:

Orhan Erçelik

Aydın Deniz

Suphi Aydiner

Prof. Saban Karataş

Şefik Seçkin

Emin Atalay

Toplantı saat 17.00 de sona ermiş tir.

GES - İŞ GENEL KURULU DA TSE SALONLARINDA YAPILDI

Öte yandan, Türkiye DSİ Enerji, Su ve Gaz İşçileri Sendikası (GES - İŞ) VI. Genel Kurulu toplantısı da 26 - 28 Haziran tarihlerinde TSE salonlarında yapılmıştır.

DPT'nin Enstitümüz merkezindeki toplantılarından bir görünüş

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI STANDARDİZASYON VE KALİTE KONTROLU KONULARINA ÖNEM VERİYOR

Devlet Planlama Teşkilatı, standartizasyon ve kalite kontrolu konusunda Türk Standardları Enstitüsü tarafından yapılmakta olan çalışmaların, ilgili özel ve resmi sektör kuruluşlarımıza desteklenmesi konusunu önemle ele almış ve geçen hafta içinde, bu yolda alı-

cak tedbirleri tesbit etmek üzere Türk Standardları Enstitüsü'nde bir toplantı düzenlemiştir.

Devlet Planlama Teşkilatı uzmanlarından Bozkurt Benderioğlu'nun başkanlığında yapılan bu toplantıya, Sanayi, Ticaret, Bayindirlik, İmar ve İskân, Tarım ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıkları ile T. Odalar Birliği, Makina ve Elektrik Mühendisleri Odaları, Devlet Su İşleri ve Karayolları Genel Müdürlükleri temsilcileri ve Türk Standardları Enstitüsü ilgilileri katılmışlardır.

İki gün süren çalışmaları sonunda :

- Standard hazırlanmasında öncelik kriterleri,
- Standard hazırlanmasını çabuklaşturma,
- Mecburi olarak yürürlüğe konulmuş standardlarda etkili bir kontrol mekanizmasının işlemesi,
- Mecburi olmayan standardların uygulanması,
- Standardlara uygunluk ve kalite belgesi

konularında alınması gereklili olan tedbirler tesbit edilmiştir. Bu tedbirleme, İkinci Beş Yıllık Plan'ın öntümzdeki yıllar programlarında, önemli derecesinden yer verileceği umulmaktadır.

MPM Genel Kurulunda üyeleri saygı duruşunda

TURK PIRELLI

Standard — 91

TSE'NİN YENİ ORGANLAR YÖNETMELİĞİ

Muzaffer UYGUNER

132 sayılı kanunun 14 üncü maddesi, bazı hususların yönetmeliklerle düzenlenmesi hükmünü getirmiştir. Bu maddenin hükmüne göre, yönetmeliklerle düzenlenenecek hususlar arasında TSE organlarının (Genel kurul, teknik kurul, yönetim ve denetleme kurulları ile ihtisas kurulları) kuruluşu, görevleri, yetkileri ve çalışma usulleri ile bu organların ve üyelerinin görev süreleri de yer almıştır. Kanun yürürlüğe girdikten sonra, geçici maddesindeki süreçler içinde bu konuları düzenleyen yönetmelik hazırlanmış ve 5/5/1961 tarihinde toplanan genel kurulda müzakere ve kabul olunmuştu. «TSE Organlar Yönetmeliği» adı verilen bu Yönetmelik, 1/6/1961 tarih ve 10817 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak, 41inci maddesine göre, 2/6/1961 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu Yönetmelik hazırlandığı sıralarda TSE'nin teşkilatı, binaları ve çalışma tempusu bugünkü ile kıyaslanamayacak ölçüde dar idi. O tarihten bu yana geçirdiği gelişme aşamaları ve bu aşamalarda karşılaşılan olaylar ile uygulama sonuçları, bütne ile ilgili hususlar üzerinde durulması ve bunun sonucu olarak da Yönetmeliğin gözden geçirilmesini zorunlu kılmıştır. O günkü koşullara göre düşünülen ve hükümlere bağlanan bazı hususların günün ihtiyaç ve zorunluklarına cevap verecek hale getirilmesi gerekliliği görülmüştür. Yönetim Kurulu, bu amaçla, Mevzuat Hazırlık Grubu'nu görevlendirmiştir, bu Grubun çalışmaları sonunda yeni bir metin hazırlanmıştır. Yeni metin, eskitisine göre hem daha geniş, hem de gilinėn koşullarına daha uygundur.

Genel Kurula sunulan gereklilikde de belirtildiği üzere, değişiklikleri beş noktada toplamak mümkündür :

1. Bazı maddeler, yorumunu ve uygulanmasını kolaylaştmak tizere sistemli bir hale getirilmiştir.

2. Bazı maddeler, maksadı daha iyi anlatmayı sağlamak amacıyla yeniden kaleme alınmıştır.

3. Yönetmelik içinde yer alması uygulama yönünden bazı mahzurlar doğuran hususlar çıkarılmış ve başka bir düzenemeye gidilmiştir.

4. İhtiyaç ve zaruretler sebebiyle ve uygulamayı kolaylaştmak amacıyla bazı maddeler bölünmiş, bağımsız maddeler haline getirilmiştir.

5. Uygulamadan edinilen sonuçlarla göre yeni bazı hükümler getirilmiş,

bunlardan bazıları için yeni maddeler düzenlenmiş, bazıları da maddelere eklenmiştir.

Genel Kurula sunulan metin, bu Kurulca seçilen üç kişilik bir komisyona incelemiş ve 23/5/1969 tarihli raporu ile bazı ufak tefek değişiklik önerileri de gözönünde tutularak kabul edilmiştir. Bu Komisyon önerileri arasında önemli olan huzur hakları ile ilgili olmalıdır.

Genel Kurulca kabul edilen ve 1961 tarihli Yönetmeliğin yerini alan yeni Türk Standardları Enstitüsü Organları Yönetmeliği sekiz bölümünden ibarettir: Genel hükümler, Genel Kurul, Teknik Kurul, Yönetim kurulu, Denetleme Kurulu, İhtisas kurulları, Genel Sekreterlik, çeşitli hükümler.

Giriş niteliğinde olan genel hükümler bölümü 2 maddeliktir. Burada Yönetmeliğin kapsamı ve Yönetmelikte kullanılan kisaltmalar belirtilmiştir.

Birinci Bölüm Genel Kurul ile ilgilidir. Burada, Genel Kurulun kuruluşu, görev süresi, üyelerinin kimler olduğu, görevlerile yetkileri ve çalışma usulleri gösterilmiştir. Eski Yönetmelikte bütün üyeleri sayıduğu halde yenideninde bu yol bırakılmış, üyelerin kimler olduğunun her yıl Genel Kurula çağrı mektubuna bağlanması uygun bulunmuştur. Böylece, Genel Kurularda yapılan eklemelerin Yönetmeliğe eklenmesi gibi güç bir işlem ortadan kalkmıştır. Yönetmeliğe göre, Genel Kurulun temsilci ve tabii üyeleri bulunmaktadır. Temsilci üyeleri üç yıl için atanır. Tabii üyelerde böyle bir sınırlama yoktur, çünkü bunlar, «Kuruluş kanunlarında standard işleriyle görevlendirilmiş olan Bakanlıkların bu hizmeti gören dairelerinin başında bulunanlarla Genel Kurulun toplantı yaptığı tarihte görevli hazırlık grubu başkanları ve TSE Yönetim Kurulu eski başkanlarıdır». Genel Kurulun bir de fahri üyeleri vardır. Bunlar oy sahibi değildirler. Fahri üyelik, «TSE'nin amaçlarına yararlılıklarını dokunan kimselerle standard çalışmalarında bilimsel ve teknik başarı gösteren Türk ve yabancı kişilere Genel Kurul kararı ile» verilebilir.

Genel Kurul, her yıl Mayıs ayı içinde toplanır. Çalışmalarını, üyeler arasından seçilen bir başkan ve iki başkan yardımcısının başkanlığında yürütür.

İkinci bölümde Teknik Kurul ile ilgili hükümler yer almıştır. Bilindiği yürürlüğe girmiştir (Md. 58).

Üçüncü bölümde Yönetim Kurulu kuruluşu, çalışma usulleri ve görevlerle yetkileri düzenlenmiştir. Bu bölümde bazı maddeler daha berraklaştırılmış, asılların ayrılmazı halinde yedeklerden görevde çağrılacakların durumu açıklığa kavuşturulmuş, yetki ve görevler sistematik hale getirilmiş ve başkanın görev ve yetkilerini belirten yeni bir madde getirilmiştir (Md. 23).

Denetleme Kurulu ile ilgili dördüncü bölümde fazla değişiklik yoktur. Denetleme Kurulu, eskiden olduğu gibi, 132 sayılı kanuna uygun olarak, Genel Kurulda Ticaret, Sanayi, İmar ve İskân Bakanlıklarını temsilcilerinden kuruludur.

İhtisas Kurulları ile ilgili beşinci bölüm oldukça değişikliğe uğramıştır. TSE'nin standardları yapma görevi ile uğraşan bu kurulların çalışmaları da uygulamadan edinilen sonuçlara göre düzenlenmiştir. Bu arada hazırlık grupları ve teknik komitelerden ayrı olarak bir de özel komiteler kurulması uygun bulunmuş, bu komitelerin kuruluşu (Md. 37) ve görevleri (Md. 40) ile ilgili yeni maddeler konulmuştur. Hazırlık grubu toplantılarına öztürstü olarak üç kez gelmeyen üyenin çekilmiş sayılacağı hükmü de Genel Kurulca eklenmiştir.

Genel sekreterlik bölümünde genel sekreterin görevleri düzenlendiği gibi, yeni bir madde ile genel sekreter yardımcılığı (Md. 45) kurulması da hükmeye bağlanmıştır.

Son bölüm çeşitli hükümleri kapsamaktadır. Bu bölümde teknik ve mali sorumluluk, danışmalar ve bilirkişiler, huzur hakları, kovuşturma, toplantıların tesbiti, ödenekler, oturumlar, yolulkular konularını düzenleyen eski hükümler yanında telif hakkı karşılıklarını düzenleyen yeni bir madde de yer almaktadır (Md. 55). Yeni hükümler dışındaki maddeler eski yönetmeliğin aynı olup, ifadeler değiştirilerek açıklık sağlanmıştır.

Yönetmelik 11/6/1969 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmış ve ertesi günü yürürlüğe girmiştir.

TÜRK STANDARDLARI

Türk Standardları Enstitüsü

Mart 1969
Birinci Baskı

GENLEŞME DEPOSU (Isıtma Tesisleri için)

713/1

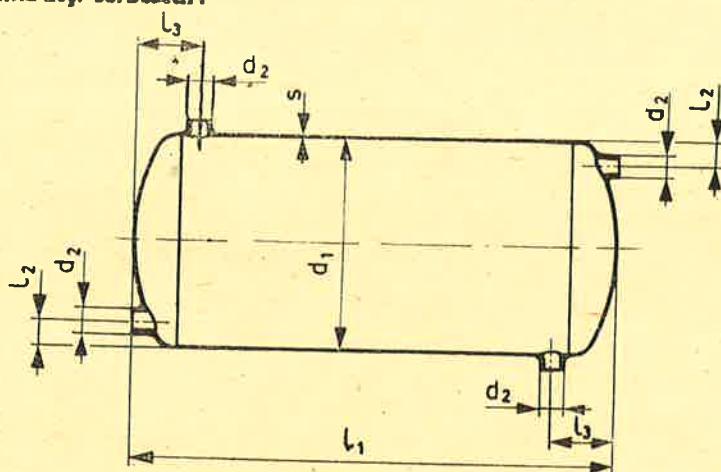
Expansion Tank
(For heating plants)

UDK

697.326

Ölçüler mm dir

Belirtilmeyen hususlarda İmalatçı sorumludur.

200 l hacimde bir genleşme deposunun gösterilişi ;

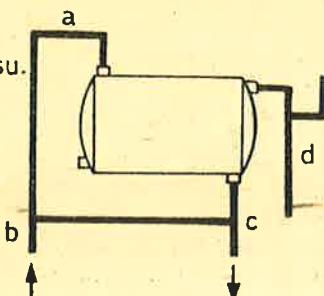
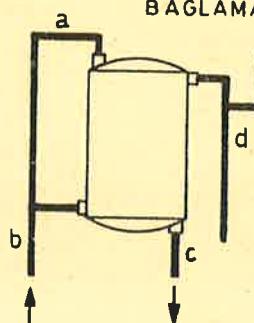
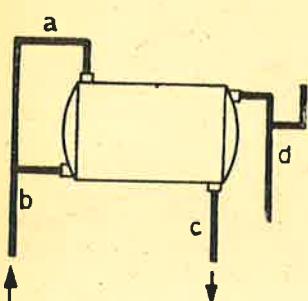
Genleşme deposu 200 TS /1

Hacim litre	d_1	d_2 Manşon anma çapı	L_1	L_2	L_3	s	Ağırlık kg
30	300	R25	500	50	100	3	14
50	350	R25	580	50	105	3	19
75	400	R32	670	50	115	3	25
100	400	R32	870	60	115	3	31
125	500	R32	710	60	130	3	34
150	500	R32	850	60	130	3	40
200	500	R40	1110	60	140	3	49
250	500	R40	1350	60	140	3	57
300	600	R40	1180	60	150	3	63
400	650	R50	1310	70	170	3	77
500	700	R50	1420	70	180	3	89
600	700	R65	1660	80	190	3	103
800	800	R65	1700	80	200	4	158
1000	800	R65	2125	80	200	4	190

Toleranslar: $\pm 2\%$

BAĞLAMA ŞEKİLLERİ

- a = Geliş emniyet borusu.
- b = Geliş borusu.
- c = Dönüş borusu.
- d = Taşma ve havalandırma borusu.

Dolaşım genişleme deposu içinden.

Dolaşım genişleme deposunun altından.

YENİ Standardlar

-I-

SICAK SU KALORİFER TESİSLERİNDE GENLEŞME DEPOLARI STANDARDI

Ajlan ERSAN

Sıcak su kalorifer tesislerinde yer alan genleşme depoları; suyun ısınarak genleşmesi sonucunda artan basınçtan doğabilecek tehlikelerle can ve mal kayıplarını önlemeye yaradıkları için özel bir önem taşır.

Böyle olduğu halde, bunların yurumuzda yapımları, bugüne kadar iyi bir düzene konulmamıştır ve yakın bir gözetim altında tutulmamaktadır.

Onun içindir ki, imalat tekniği bakımından çeşitli şekiller arasında başında en dayanıklı ve yüzey alanlarına göre yararlı hacmi en büyük olanı başta küre ve ikinci derecede silindir iken bizde genleşme depoları, gerek boyutları ve gerek konstrüksiyonları hiçbir kayda ve hesaba dayanmayan prizmatik şekillerde yapılmakta ve böylelikle bu depolar, varlıklarından beklenen fonksiyon gösteremedikten başka tüstelik saçı imalatı sınırlı ve fiyatları o nisbetle yüksek olan memleketimiz için ekonomik bir zarara da yol açmaktadır.

TSE, işte açıkladığımız bu sakıncalı gidiş karşısında genleşme depolarını standardlaşturma konusunu ele almış ve düzenlediği TS 713 Standardı ile görevini yerine getirmiştir.

Yukarıda açıkladığımız teknik ekonomik nedenlerle yabancı memleketlerde genleşme depoları genel olarak silindir şeklinde yapıldıkları için hazırlanan Türk Standardında da aynı gereğe uyulmuştur.

Özel imalat metodlarıyla yapılabilen ve daha çoğu LPG gazları gibi yakıtlarda kullanılan 500 - 1000 m³'luk büyük depolarda uygulanan küre şeklindeki depolar, bu standardın konusu dışında bırakılmış ve malzeme israfına yol açlıklarından ötürü de prizme imalatına yer verilmemiştir.

Bu standard metni genleşme deposunun tarifini, sınıflandırma ve özelliklerini muayene ve deneylerini, piyasaya arz şekli ile denetleme esaslarını kapsamaktadır.

Sözkonusu genleşme kapları ısıtma sisteminin en üst noktasına konulur, burası da çatı arasıdır.

Bütün genleşme depoları genellikle büyük olmayan ısıtma tesislerinde yapılmakta olup, hacimleri 30, 50, 75, 100, 125, 150, 200, 250, 300, 400, 500, 600, 800, 1000 Lt. dir. Bunlardan herbirine ait ölçüler standarda ekli foyde verilmişdir.

Depoların yapımında kullanılan çelik saçların mekanik özellikleri de standardda belirtilmiştir. (Aynı çizelge aşağıya alınmıştır).

Bunda da görüleceği üzere, genleşme depoları melzemesi için kaliteli çelik saç ihtiyaç yoktur. Sadece imalatta depo iç ve dış yüzeylerinin korozona karşı korunması bakımından bunların galvanize edilmesi, fosfatlanması (TS 524'e göre), boyanması, ve benzeri gibi işlemlerden geçirilmesi gerekmektedir.

Standarda ekli folye görülen genleşme deposunda «b» geliş ve «c» dönüs borusu deponun alt kısmında su dolaşımı sağlamaktadır. Bu dolaşımı genleşme deposu içinden olan bağlanış şekillerde deponun soğuktan donmasını önleyecek bir su hareketi sağlanmış bulunmaktadır. Buna rağmen genleşme deposu ve hatları tesisatçılık kurallarına uygun olarak ayrıca donuya karşı korunmalıdır.

Depoların tümüyle muayene ve deneylerden geçirilmesi de standardda uygun görülmüştür.

Bu amaçla yapılacak muayeneler iki çeşittir, gözle ve deneylerden geçirilmek suretiyle yapılır ve yine bu muayeneler uygulama bakımından ya ihtiyacı veya zorunludur. Zorunlu sayılan sızdırma deneyinde dolu depo iç kgf/cm² (ATÜ) basınçta 5 dakika hiçbir sızdırma göstermemelidir.

Mekanik Özellik :

Celigin kısa işaretü	Çekme dayanımı kgf/mm ²	Akuna sunur. kgf/min. min.	Kopma uzaması Lo = 500 % min.
C 34	3442	21	28

TÜRK STANDARDLARI

Türk Standardları Enstitüsü

ŞUBAT 1969
Birinci Baskı

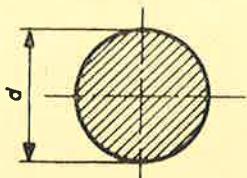
ÇELİK ÇUBUKLAR

TS 708/1

Steel Bars

UDK 669.14.018,29-42
624.012.4

Ölçüler mm dir

Çapı $d = 8$ mm ve çelik kalite işaretü I¹⁾ olan bir çelik çubuğu gösterilişi :

Çelik çubuk I 8 TS 708/1

d	Ağırlık ¹⁾ kg/m	Kesit alanı ²⁾ cm^2	Çubuk çevresi ²⁾ cm
5	$\pm 0,4$	0,154	1,57
6		0,222	1,89
7		0,302	2,20
8		0,395	2,51
10		0,617	3,14
12		0,888	3,77
14		1,21	4,40
16		1,58	5,03
18		2,00	5,65
20		2,47	6,28
22		2,98	6,91
24		3,55	7,54
26		4,17	8,17
28		4,83	8,80
30	$\pm 0,6$	5,55	9,42
32		6,31	10,1
34		7,13	10,7
36		7,99	11,3
38		8,90	11,9
40	$\pm 0,8$	9,87	12,6
45		12,5	14,1
50		15,4	15,7
60		22,19	18,9

1) Ağırlık hesabında çeliğin özgül ağırlığı $7,85 \text{ kg/dm}^3$ alınmıştır.

2) Ağırlık, kesit alanı ve çubuk çevresi toleransız çapa göre hesaplanmıştır.

Yapılış :

Cubuklar, 20 000 mm uzunluğa kadar yapılır (Uzunluk siparişte belirtilmelidir)

Cubugun aynı kesitinde ölçülen en büyük çap ile en küçük çapın farkı olan ovalilik, çap toplam toleransının % 80 ini geçmemelidir.

BETON ÇELİK ÇUBUKLARI STANDARDI

Nejat TURKAN

A. U. Fen Fakültesi
Metalürji Öğretim Görevlisi

Betonarme yapılarda betonun dayanımını artırmak amacıyla kullanılan çelik çubukların sınıflandırılma ve özelliklerine, muayene ve deneylerine, piyasaya arz şekli ile denetleme esaslarına dair olan standard, memleketimizde büyük bir ihtiyaca cevap vermesi açısından çok önemlidir.

Yerli beton çubuk imalatı, Türkiye'de ilk olarak 1939 yılında işletmeye açılan Karabük Demir ve Çelik Fabrikalarında başlamıştır. Memleket ihtiyacını karşılamaktan uzak ve 1964 yılına kadar, 10 mm'lik ve daha ince çelik çubukları yapamayan bu Devlet Kuruluşu yanından özel teşebbüs haddehaneleri ancak 1945 tarihinden itibaren görev almıştır. Bugüne sayıları 100'ü aşan ve beton çelik çubuğu yapan özel sektör haddehanelerinin toplam haddeleme kapasitesi 1.000.000 tonun üstündedir.

Halen memleketimizin mevcut imkânlarına ve yatırım programlarına göre beton çelik çubuk ihtiyacı yaklaşık olarak 650.000 tondur. Bunun yarısından fazlasını da yerli ve ithalat yolu ile tahsis edilen kütüklerden özel teşebbüs imal ederek piyasaya arz etmektedir.

Memleket ekonomisine büyük katkıda bulunan özel teşebbüs haddehaneleri, bugüne kadar imalatlarının uygun kalitede olmaması nedeniyle destek bulamamıştır. Beton Çelik Çubukları Standardının hazırlanması ile, özel teşebbüs kalite açısından yönetilen iddianın ne derece yerinde ve gerçek olduğu ortaya çıkacaktır.

Bu standardın hazırlanmasında DİN, BS, SABS, ve IS gibi diğer ulusal standardlardan yararlanılmıştır.

Standardda konu ve tarifler verildikten sonra, 0.3 maddesinde bu Standard'ın, daire kesitli, düz yüzeyli ve nervürlü çelik çubukları kapsadığı belirtilmektedir.

Beton çelik çubukları :

- a) Sıcak haddelenmiş düz yüzeyli,
- b) Sıcak haddelenmiş nervürlü olmak üzere iki sınıfa bölünmüş; nervürlü beton çelik çubukları da sıcak haddeleme gibi kullanılanlar ve sonradan soğuk işlem görmüş olanlar diye iki tipe ayrılmışlardır.

Beton çelik çubuklarının yapımında kullanılan malzemeler, kimyasal analiz yerine, uygulamada gerekli olan mekanik özelliklerine göre belirlenmiştir. Mekanik özellikler, sıcak haddelenmiş düz

yüzeyli çelik çubuklar için Çizelge 1'de; nervürlü çelik çubuklar için de Çizelge 2'de verilmiştir. Bu çizelgelerden anlaşılaçığı gibi, düz çelik çubuklar kalite yönünden I ve II işaretiley iki gruba, nervürlü çelik çubuklar ise, I-IV kalite grubuna bölünmüştür. Bunlardan sıcak haddeleme gibi kullanılanlar, işaretleri yanına (a); soğuk işlem görenler ise yanına (b) harfleri konmak suretiyle tanımlanmışlardır.

Nervürlü çelik çubukların yapılışına gelince :

Bütün dünyada uygulandığı üzere, imalatçı, nervür yapımında tamamen serbest bırakılmış, buna karşılık konumuz olan standardda, TS 499 No. lu «Nervürlü Çelik Çubukların Betonarme Yapılarında Kullanılma Kuralları» na atıf yapılarak aderans ve çatlak kat sayısının aynı Standard'da verilen değerlere uygun olması şart koşulmuştur. Böylelikle aderans ve çatlak kat sayısı değerlerine uygun olan her türlü nervür «Beton Çelik Çubuklar» bu Standard'a uygun mütâlab edilmiştir.

Çelik çubukların çapları, toleransları ve ovalıkları, Standard'a ekli Föy 1'de verilmiştir. Föy'de görüleceği gibi, çapı $d = 8$ mm ve çelik kalitesi I işaretli olan çelik, (Çelik Çubuk I 8 TS 708 II) şeklinde gösterecektir.

Föy 1'deki çap ve ovallık toleransları, nervürlü çelik çubuklar için de geçerlidir.

Ihzar ve imalata ait muayene ve deneylerle ilgili ve gelişî güzel alınacak nümunelerin sayıları Çizelge 3'de gösterilmiştir.

Sıcak haddelenmiş düz yüzeyli çelik çubuklar, sadece çekme ve katlama deneyine tâbi tutulurken, nervürlü çelik çubuklar için ayrıca ileri - geri eğme deneyi uygulanmaktadır.

Soğuk işlem görmüş nervürlü çelik çubukların kullanılmasında daha titiz hareket edildiğinden, nüümune sayısı, sıcak haddeleme gibi, kullanılan nervürlü çeliklerin nüümune sayısının iki katı alınması şart koşulmuştur.

Nervürlü çelik çubuk imâl eden veya edecek olan haddehanelerin, nervürlü çubuklar için bildirecekleri ve garanti ettikleri aderans ve çatlak katsayıları değerleri, yetkili bir lâboratuvarın bulacağı değerlerden % 15'den fazla bir fark göstermemesi özellikle aranmıştır.

Standardın 3. maddesi, piyasaya arz şeklini açıklamaktadır.

4. maddede, nervürlü çelik çubuk imalatı broşürlerinde ve kalite belgelerinde TS 499'da verilen aderans ve çatlak katsayıları değerlerini belirtme zorunluluğu konulmuştur.

Memleketimizde çelik çubuk imalatı ile meşgul, geniş bir endüstriye hizmet eden ve bugüne kadar eksiksiz hissedilen böyle bir standardın yapılması ile Türk Standardları Enstitüsü sanayicilerimize büyük bir hizmet sağlamış bulunmaktadır.

«Beton Çelik Çubuklar» Standardı TS 500 «Betonarme yapıların hesap ve yapım kuralları» Standardının uygulanmasında ve onu tamamlaması açısından da çok faydalı ve yerinde bir çalışma verisidir.

İş Adamları

TÜRKİYE
İKTİSAT GAZETESİ

Okuyor

Türkiye ve Dünya'da cereyan eden iktisadi olayları yakından takip edebileceğiniz yegâne gazete

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ'DİR

Abone için müräacaat :

Karanfil Sokak No. 56, Bakanlıklar - Ankara

CALIŞ-ÖVÜN-GÜVEN

Heico Fluoresant Balast ve Transformatör Fabrikası, senelerce kader ve işbirliği yapmış olan sayın ve vefakâr müşterilerine yeni başarı ve muvaffakiyetini bildirmekle şeref duyar.

Fluoresant mevzuunda senelerce söz sahibi olan fabrikamız bu kerre haklı iddiasını Türk standartlarına girerek belgelerle yalnız yurdumuzda değil bütün dünyada kendisini kabul ettirmiştir. 30.12.1968 tarih 14069 nolu Türk standartları kalite belgesine haiz olan müessesesemiz bu şerefte hepinizin hak ve hissesi olduğunu kabul etmektedir. Sizlere teşekkür eden fabrikamız işbirliğimizin devamlı olmasını diler.

Yüzde yüz Türk emeğiinin mahsülü olan HEICO marka Fluoresant Balastlarımız, bundan böyle HEICO markasının ve Türk Standartlarının garantisi altında imal edilmektedir.

Hürmetlerimizle
Hayk Değirmencioğlu

İMAR VE İSKÂN BAKANLIĞI YAPI MALZEMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ VE STANDARD ÇALIŞMALARI

7116 sayılı İmar ve İskân Bakanlığı Kuruluş Kanununun 11. maddesinin (C) fıkrası, «yapı malzemesi norm ve standardlarının tesbitini ve istihsalin bulunra göre yapılmalarını temin hususlarında alâkâlı Bakanlıklarla işbirliği yapmayı» amîr ve bu hususta Yapı Malzemesi Genel Müdürlüğü'ni görevlendirmiştir bulmaktadır.

Genel Müdürlüğü bu hizmetini, standart hazırlatmak, yabancı standartları tercüme etmek, Bayındırlık Bakanlığında kurulmuş olan Kurumlararası Sartnameleri Geliştirme Komisyonu'nun hazırladığı tasarırlara mütlââa vermek, yayınlanan standart ve sartname'lere göre yapı malzemesinin teknik özelliklerini tesbit amacıyla izleme çalışmaları yapmak ve gerekli durumlarda da Türk Standardlarının uygulanmasına ait Tüzel esaslarına göre işlem yapılmak üzere Sanayi Bakanlığı ile işbirliği yapmak suretiyle ifa etmektedir.

Türk Standardını hazırlama yetkisi 132 sayılı Kanun Türk Standardları Enstitüsü'ne verildiği için, yapı Malzemesine ait Türk Standardlarının hazırlanması işi, Kalkınma Plânında yer alan 5 yıllık ve 68.G.00.40 kod numaralı «Yapı Malzemesi ile İlgili Standardların Hazırlanması» projesine göre her yıl Türk Standardları Enstitüsü ile Bakanlık arasında düzenlenen protokol ve bütçe imkânları içinde Türk Standardları Enstitüsü'ne yaptırılmaktadır.

Bu cümleden olarak, bugüne kadar malzemiği karşılmak suretiyle 101 standart hazırlattırılmıştır.

Türk Standardları Enstitüsü'nün imkânları ile hazırladığı 117 standart ile beraber tercüme edilen DIN normları da dahil olmak üzere halen 261 tane yapı ve yapı malzemesi ile ilgili standart ilgililerin faydalananmasına sunulmuş bulunmaktadır.

1969 mali yılında, 30 adet yapı ve yapı malzemesi ile ilgili standartın bedeli karşılığında hazırlanması için TSE ile anlaşılmaya varılmış ve gerekli formaliteler tamamlanmıştır.

I. ve II. Beş Yıllık Kalkınma Plânlarında yer alan «Tip sözleşme, genel şartname ve fiyat analizleri ile basılı dokümanları gözden geçirerek Kalkınma Plâni ilkelerine, gelişmiş inşaat tekniklerine göre bunları yeniden düzenlemek amacıyla» Bayındırlık Bakanlığında kurulmuş bulunan komisyon'a gerektiğinde istirâk edilmiş ve hazırlanan tasarırlar Yapı Malzemesi Genel Müdürlüğü'nde incelenmiş ve gerektiğinde laboratuvara deneyler yapılarak alınan sonuçlara göre geliştirilmeleri sağlanması için mütlââada bulunmuştur.

Yayınlanmış bulunan Türk Standardları bulunan şartname ve analizlerde ver olması için özellikle durulmuştur.

Yayınlanmış bulunan yapı ve yapı malzemesi ile ilgili standartlar, malzeme, deney metodu, mühendislik hizmeti standartları olarak sınıflandırılmak ve malzeme standartları da malzeme türne göre ayrıca gruplandırılmak suretiyle bir standard führisti hazırlanmıştır. Ayrıca standartlarda söz konusu edilen muayene ve deneyler yapılabilecek Türkiye'de mevcut laboratuvarlar da tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Yapı malzemesindeki kalite düşüğüğine ait şâkayet ve müräacaatlar, bugünkü kanunu imkânlarımıza göre, ilgili Bakanlıklarla ve özellikle Sanayi Bakanlığına iletilmektedir. Bununla beraber yapı malzemeleri üzerinde kalite kontrolü ve Türk Standardlarının uygulanması için İmar ve İskân Bakanlığının daha etkin bir hale gelmesi hususunda, ilgili Bakanlıklarla temas geçilerek ve kanuni imkânların geliştirilmesi üzerinde çalışmalar yapılmaktadır.

Genel Müdürlüğü, bugüne kadar Türk Standardı yayınlanmış veya yabancı standart veya şartname'lere teknik özellikleri tesbit olunmuş 19 malzeme tizerinde

durum tesbiti ve izlemesi çalışması yapmış, bunların bir kısmını yayımlamış ve ilgili lere duyurmuştur. Ayrıca, yapılan muayene ve deneyler sırasında Türk Standardlarında görülen noksanlık ve hatalar, gerekli düzeltme yapılmak üzere Türk Standardları Enstitüsü'ne bildirilmiştir.

İmar ve İskân Bakanlığı Yapı Malzemesi Genel Müdürlüğü, standartların hazırlanması sırasında gerek teknik bilgi, gerekse eleman bakımından TSE'ye yardımcı olmakta ve bir işbirliği anlamı içinde standarda ilişkin görevini ifaya çalışmaktadır.

Memleketimizde takım sanayiinin rakipsiz önderi

MAKİNA-TAKIM ENDÜSTRİSİ A.Ş.
yurt ihtiyacının tamamına
cevap verebilecek kapasitededir

Şirketimiz, şerit testere mevzuunda
dünyanın en şöhretli dört markasını istifadenize arzeder:

UDDEHOLM SANDVIK
(İsviç)
• şerit
testeler

• makina
testere ağızları

MARTİN MILLER
(Avusturya)
• çift ve tek kartal
(Avusturya)

MERKUR
(Avusturya)
• şerit
testeler

- tek kartal
- çift kartal
- merkur
- marangoz el
testeresi ve
pala testeler
- katrak, kütük ve
daire testeler
- kepenk yayları

ayrıca

MTE MARANGOZ MAKİNA MATKAP UÇLARI

MTE

Sandvik ve
Special German HSS
kalitesinde
MAKİNA TESTERELERİ

- MAKİNE TESTERESİ
- Karbon çeliği!
- Kromlu çelik
- Krom-Velfram çeliği
- HSS-Yüksek vasıflı
hız çeliğinden demir
el testeleri

MTE

Mamullerimiz bütün ebat ve hatvelerdeki çeşitleri derhal ve kısa vadeli olarak teslim ebeveyni amadadır.
DİKKAT: Makina-Takım Endüstrisi mamulleri Türk Standardları Enstitüsü normlarına göre İmal
edilmekte ve T. M. M. O. B. Makina Mühendisler Odasının kalite belgesini haizdir

Acentesi:

Metal Ticaret T. A.Ş.

Tülâ Caddesi, Translürk Han 18, Karaköy, İstanbul, Tel.: 49 51 10 - Telg.: METURAŞ - İst.
Ankara Mağazası: Çankırı Cadde: 15/A, Tel.: 11 09 82
Ege Bölgesi Testere Ağızları Acentesi: EGE REÇİNE ve NEFT-SANAYİ Koll., Şti. Fevzi Paşa Bulvarı 65/1, Tel.: 38 563
Kuzey Anadolu Bölgesi Satış Mümessili: Gazi Caddesi 53, Samsun, Tel.: 20 52
Güney Anadolu Bölgesi Satış Mümessili: Atatürk Bulvarı, Burdurelioğlu Apt., Kat 5, Adana, Tel.: 28 80

Standard Dünyasından Haberler

Belçika'da Standardizasyonun Ellinci Yılı Kutlandı

Belçika'nın, standardizasyon konusunu ele alışının 50'nci yılı, 5 Haziran 1969 günü Brüksel'de yapılan parlak bir törenle kutlanmıştır.

Kongre Sarayı'nın I. Albert salonunda bine yakın ilgiliinin katılmasıyla yapılan toplantıda, Belçika Prensi ve mahalli erkandan başka, dış ülkelerden gelen ISO Başkanı Faruk Sünter, Genel Sekreter Olie Sturén, İcra Komitesinden F. F. van Rhijn, AFNOR Başkanı Louis Armand, Fransız Hükümeti Standardizasyon Komiseri M. Durand, AFNOR Genel Müdürü R. Frontard, Hollanda Standardları Enstitüsü Başkanı Prof. L. de Langen, Direktör J. M. Madson, Alman Standardları Birliği Genel Müdürü N. Ludwig, Avusturya Standardları Enstitüsü Başkanı ve Direktörü, BSI'dan Mr. Weston ve diğer davetiler hazır bulunmuşlardır.

Akademik toplantı, Belçika Standardları Enstitüsü Başkanı Prof. G. Willems'in, standardizasyonun tarihçesi, bu günü ve yarısına ait görüşleri içine alan bir konuşması ile açılmıştır.

AFNOR Başkanı ve Fransız Akademisi üyesi Louis Armand tarafından, standardizasyon konusunda uzun ve ilgi çekici bir konuşma yapılmış ve bunu, Belçika Ekonomi Bakanı Edmond Leburton'un vukuflu bir kenuşması izlemiştir.

50. Yıl dolayısıyla bir konuşma yapan, Fransız Akademisi üyesi ve AFNOR'un Başkanı Louis Armand

Toplantıdan sonra, ISO Başkanı ve Genel Sekreteri Prens Albert ile Ekonomi Bakanına takdim olunmuş ve bir kokteyl parti düzenlenmiştir.

O gün saat 13.00 de, Belçika Enstitüsü tarafından ISO Başkanı ve yabancı konuklar şerefine «Kuğu Evi»nde bir öğle yemeği verilmiş ve Belçika Enstitüsü Yönetimi Kurulu üyeleri ve başlica yöneticileri bu törene katılmışlardır.

Bu toplantıda, Prof. G. Willems konuşmalarını selamlayan bir teşekkür konuşması yapmış, bu konuşmaya ISO Başkanı cevap vermiştir.

Sünter, bu konuşmasında standardizasyon alanında öncüller eden Belçika'lı meslektaşlarını 50. yıl dolayısıyla kutlamış, ISO'da ilk Başkan Vekilliğini ve yine ilk dönemlerde Muhasip Üyelikleri Belçika'lıların deruhe ettiğine dikkati çekmiş ve Ankara'dan getirdiği bir Hitit Güneş Kursunu, «Hitit uygarlığını 5.000 yıl önce aydınlatmaya başlayan bu sembolün, Enstitü'nüzün ikinci 50 yıldırna başlarken çalışmalarına binlerce yıl ışık tutması dileğimle...» Belçika Enstitüsü Başkanı takdim etmiştir.

Diğer konuklar da, getirdikleri hediyeleri zarif konuşmalarla sunduktan sonra toplantı son verilmiştir.

F. A. Sünter'in, Belçika Standardlar Enstitüsü'ne hediye ettiği Hitit Güneş Kursu

F. Sünter, ISO Konseyi Hazırlıklarını Gözden Geçirdi

Brüksel'deki tören tamamlandıktan sonra, araya giren tatil günlerini değerlendirmek amacıyla ve ISO Genel Sekreteri Mr. Olie Sturén'in ricası üzerine ISO Başkanı Faruk Sünter, Cuma ve Cumartesi günlerini Cenevre'de, ISO Merkezinde geçirmiş ve Eylül ayında toplanacak Konsey'in, hazırlanan gündemde göre ayrıntılarını G. Sekreterle birlikte görüştürültür. Bu seyahat sonunda öntümzdeki Konsey çalışmaları için yapılacak hazırlıkların programı tesbit edilmiştir.

1970'de Ankara'da toplanacak Dünya Standardizasyon Kongresi için Konseyde alınacak son karardan önce Genel Sekreter'in 28 Ağustos'ta İstanbul'a gelmesi, Ankara ve İzmir'deki imkânları gözden geçirilmesi de bu arada karara bağlanmıştır.

Arap Ülkelerinde Bölgesel Standard Çalışmalarına Geçiliyor

Gegenlerde Kuveyt'te toplanan II. Arap Ülkeleri Mühendislik Konferansında bir konuşma yapan Birleşik Arap Cumhuriyeti Standardizasyon ve Metroloji Teşkilatı Genel Sekreteri Dr. Mahmoud Salama, Arap Ülkelerinde Standardların Koordinasyonu ve birleştirilmesi (ünifikasiyon) sorununun, bölgenin ekonomik kalkınması için hayatı bir önem taşıdığını belirtmiştir.

Teşkilatının, standardizasyon, metroloji ve kalite kontrolü konularında girişmiş olduğu çabalardan bu bakımdan cesaret verici bir yola girmış bulduğunu da söyleyen Dr. Salama, Uluslararası Standardizasyon Teşkilatının (ISO) nun geliştirme komitesi olan DEVCO'ya da iyi bulunmaktadır.

ISO BAŞKANI, HOLLANDA STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ'NÜ RESMEN ZİYARET ETTİ

Hollanda Standardları Enstitüsü (Nederlands Normalisatie Instituut - NNI)'nin iki yıl önce 50. yıldönümünlü kutladığı bilinmektedir. Bu kutlama törenine o zaman katılamayan ISO Başkanı Faruk Sünter, Belçika'nın 50. yıl töreni vesilesiyle Hollanda'yı resmen ziyarete davet edilmiştir.

8 Haziran Pazar günü Schipol Hava Alanına inen Sünter, NNI yetkililerince karşılanmış ve o günü NNI Başkanı Prof. L. de Langen'in misafiri olarak Arnhem'de geçirmiş, aynı zamanda ISO Konseyi üyesi bulunan Prof. de Langen ile çeşitli uluslararası konularda görüşmüştür.

yalarında müşavirlik ve araştırma görevi yapmaktadır.

AKU'de, önce yöneticilerle standartizasyon konusunda bir konferans düzenlenmiş ve sonra Araştırma Laboratuvarları gezilmiştir. ISO için hazırlanan ve bugüne kadar dünyada uygulanmış bulunan 60'a yakın farklı elyaf ölçme biriminin «tekst sistem» ile bir teke indirilmesi amacını güden çalışmalar, AKU'deki görüşmelerin eksenini teşkil etmiştir.

Öğleden sonra Başkan Sünter, Arnhem'e gelen NNI Direktörü Mr. J. M. Madsen ile buluşmuş ve Amsterdam yoluya La Hay'e gidilmiştir.

★

Ertesi sabah saat 10.00 da Başkan Sünter, Arnhem'de bulunan «AKU» Sun'ı Elyaf Kombinasyonu'nu, Prof. de Langen ile birlikte ziyaret etmiştir. Konusunda, Amerika'nın «Dupont» undan sonra ikinci sırayı alan ve dünyanın çeşitli ülkelereinde 20'den fazla fabrikası bulunan bu dev kuruluş, NNI'nin büyük dayanaklarından biridir ve tekstil izleyen ISO teknik komitelerinin sekreter

10 Haziran sabahı, Hollanda Standardları Enstitüsü ziyaret edilmiş ve orada iki ayrı toplantı düzenlenmiştir. Toplantılardan ilkinde NNI'nin tizerine aldığı ISO Teknik Komite çalışmaları hakkında, ilgili raportörlerince ISO Başkanlığına bilgi verilmiştir.

Mr. Madsen'in F. Sünter'e resmen «hoş geldiniz» konuşması ile başlayan bu

toplantıda NNI Direktör Yardımcısı Mr. Kuiper'in, NNI'nin standard hazırlama çalışmaları ve sonuçları üzerindeki açıklamaları dinlenmiş ve sonra sırasıyla : Mr. Gaspar, ISO/TC 38/SC4 «Tekst Sistemi», Mr. Geus, ISO/TC 21 «Yanın Söndürme Cihazları» ve ISO/TC 80 «Emniyet Renkleri; Mr. Schrooten, ISO/TC 5/SC 6 «Sivilin Naklinde Kullanılan Plastik Boru ve Rakorları», Mr. Tiscehaar, ISO/TC 8 «Gemi İnşaatı» ve ISO/TC 105 «Çelik Kablolar»; Mr. van Voorst Tot Voorst, ISO/TC 7 «Perçinler», ISO/TC 11/SC 3 «Kaynaklı Kazaların Konstrüksiyonu» ve ISO/TC 58/SC 3 «Basınçlı Tipplerin Konstrüksiyonu» ve Mr. de Wilde de, ISO/TC 35 «Boyalar» ile ISO/TC 34/SC 5 «Süt ve Süt Mamulleri» teknik komitelerinin çalışmaları hakkında bilgi vermişlerdir. Mr. Madsen, burada söz alan mühendislerle beraber, NNI kadrosunda standard çalışmalarıyla görevli 22 mühendisin bulunduğu, 12'si standard satış servisinde olmak üzere 100'e yakın personelin Enstitü'de görevli olduğunu belirterek toplantıyı kapamıştır.

Başka bir odaya geçilerek, Hollanda Târum Bakanlığından Mr. Vilmink ile Sütçülük Teşkilâtından Mr. Boelsma, Başkan Faruk Sünter'le tanıştırılmıştır. Burada yapılan görüşmelerde NNI'nden Mr. Madsen, Mr. Kuiper ve Mr. de Wilde de hazır bulunmuştur.

Mr. Vilmink Hollanda'yı FAO'da ve Mr. Boelsma da Uluslararası Sütçülük Federasyonunda temsil etmektedirler. Toplantıda FAO ile Uluslararası Sütçülük Federasyonu ve ISO ilişkileri gözden geçirilmiş ve üç uluslararası kuruluşun tek bir standarda yönelik yapılması ve ortaklaşa tesbit olunacak rekamandasyonun, dünya hizmetine sunulması için gerekli çalışmalar üzerinde görüşler tesbit olunmuştur.

★

NNI Başkanı Prof. de Langen, aynı Enstitü içinde görevli bulunan Hollanda IEC Ulusal Komitesi Başkanı Mr. Van Ganswijk ve NNI Yönetim Kurulu üyelerinin hazır bulunduğu resmi öğle yemeği La Hay'de «Hotel Wittebrug» da düzenlenmiştir. Bu yemekte Prof. de Langen;

«— Bir başkanda aranılan nitelikler nelerdir? İzninizle bunları sayayım..» diyerek başladığı bir konuşma yapmış ve sonunda Başkan Sünter'e dönerek :

ISO Başkanı NNI'yi ziyaretinde Müdür Madsen ve Muavini Kuiper'le beraber

yüzlerce boyaya...
yüzlerce isim var...
fakat en iyisi,
CBS boyalarıdır.

Evet, CBS Boya Sanayii modern tesislerinde, mütehassis kimya mühendisleri ve personel kadrosunun idaresinde her çeşit boyaları ve yardımcı maddelerini sizler için imal etmektedir.

İşte ispatı...

CBS plastik boyaları her zevke uyan cazip renkleri ve üstün kalitesiyle evinize, büronuzu hasılı bulunduğuınız, çalıştığınız her yere canlılık kazandırır.

BELCO sellülozik boyaları çeşitleri dünya sellülozik boyalar sanayiine yepeneli bir sistem, yepeneli bir kalite getirmiştir. Bütün Batı ülkelerinde olduğu gibi yurdumuzda da tercihle tatbik edilmektedir.

DAHA İYISİ YOKTUR

ÇAVUŞOĞLU BOYA SANAYİİ – İSTANBUL
KARAKÖY, FERMENECİLER NO. 56 – 58 TEL: 49 67 10 (DÜRT HAT)

“— Bütün bu nitelikleri şahsınızda eksiksiz gördüğümüz için, Hollanda siz ISO Başkanlığımıza aday göstermişti. Yakından izlediğimiz ve desteklediğimiz çalışmalarımız, bu görüşümüzün ne kadar haklı olduğunu ortaya koymustur” demiş ve arkadaşlarına, ISO'da son zamanlarda yapılan ilerlemeleri anlatmıştır.

Faruk Sünter, verdiği cevapta NNI'nin ötedenberi kendisine gösterdiği teveccühe müteşekkir olduğunu ve lâyık olmaya çalıştığını belirtmiş, ilk resmi ziyaretinin Hollanda'ya yapılmasının bir anlam taşıdığını sözlerine ilâye etmiş, Prof. de Langen'in hakkında söylediğii sözleri minnetle karşıladığı beyanla ISO çalışmaları hakkında tamamlayıcı bilgiler verdikten sonra sözlerini Türk-Hollanda ilişkilerine getirerek, iki ülke arasında yüzyıllarda devam eden dostluğa ve bunu sembolleştirilen «Lâle» ye temasla :

“— Bu ziyaretimin hatırlası olmak üzere size, Anadolu'nun ilk uygarlıklarından birine sahip olan Hititlerin, asıl Ankara Müzesinde bulunan «Güneş Kursu» nun bir kopyasını getirdim. Sayın Başkan, kabul buyurmanızı rica ederim” demiş ve konuşmasını tamamladığı sırada hediyeyi de sunmuştur.

★

Öğleden sonra, yemekte bulunan Prof. Dr. H. G. Geerlings ile birlikte Sünter, Shell Şirketinin merkezini ziyaret etmiştir. Prof. de Langen ve Direktör Madsen'in de hazır bulunduğu bu toplantı, Shell'in standardizasyonla ilgili uzmanları katılmışlardır.

AKU'de olduğu gibi, Shell'de de standardizasyon araştırmaları ile uğraşan büyük bir kadronun çalıştığı, bütün dünyadaki Shell petrol araştırma ve işletmeleri için gerekli malzemelerin uluslararası ve ulusal standardardan faydalananarak özel kataloglarının hazırlanması ve bütün alımların bu kataloglara göre yapıldığı, standardizasyon masraflarının Shell'e yılda milyonlarca Florin'e maloduğu, şu kadar ki, bu masrafların milyarları bulan alımlarda sağlanan tasarruflarla karşılaşıldığı zaman binde ile hesaplanacak kadar az bir külfe yüklediği anlaşılmış ve uzmanlar, standardizasyona bunun için inandıklarını, güvendiklerini ve yer verdiklerini belirten konuşmalar yapmışlardır.

Verilen bilgilere göre, Shell alımının % 60'i bu şekilde standardlara bağlanmış, % 40'i için henüz ulusal ve uluslararası tam bir ortam bulunamamıştır. Bu bakımdan Shell, gerek ulusal enstitüsü NNI'ye, gerekse ISO'ya her türlü yardımı artırmaya hazır olduğunu ifade etmektedir.

★

11 Haziran günü sabahı erkenden, La Hay'den Eindhoven'e gidilerek Philips fabrikaları ve Philips'in desteği ile kurulan ve çağımızın teknolojik ilerlemesini belirten «Evoluon» daimi Sergisi ziaret olunmuştur.

Philips'te de yapılan bir toplantıda, faaliyetlerin % 40'ını teşkil ettiği tesbit edilmiştir. Eindhoven'deki Philips Standardizasyon Bölümünde çalışan kadro 120 kişidir ve Hollanda'nın çeşitli yerlerinde görevlendirilen standardizasyon kadroları da her fabrikada 10-15 kişiyi bulmaktadır.

★

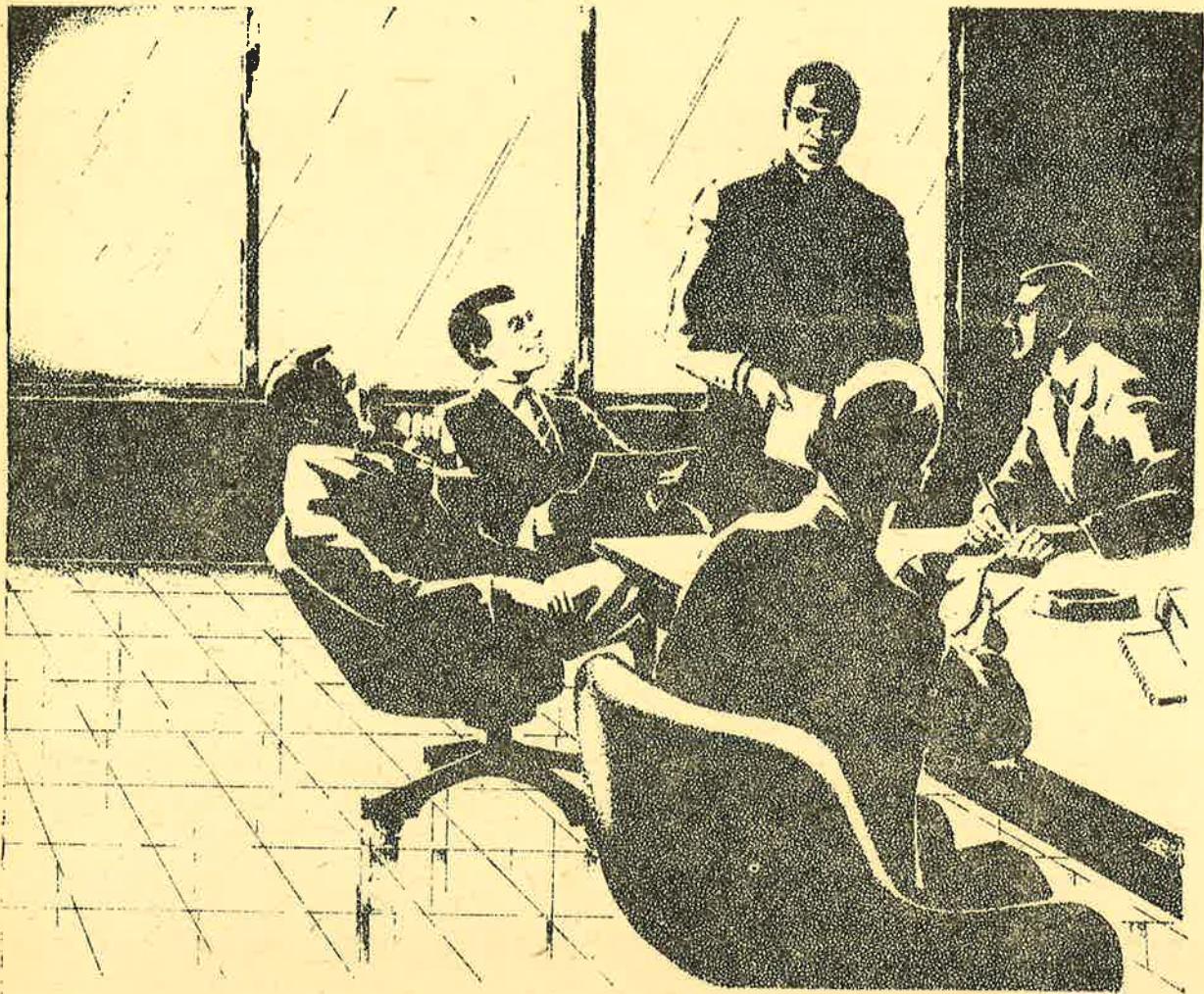
Philips'teki incelemelerle, ISO Başkanı Faruk Sünter'in Hollanda'yı resmi ziyareti tamamlanmış ve kendisi, Mr. Madsen tarafından uğurlandığı Rotterdam Hava Alanından ayrılmıştır.

NNI'de bulunan ISO Sekreterleri raporları ISO Başkanına bilgi verirken

FAO ve Uluslararası Sütçülük Federasyonunda Hollanda'yı temsil eden yetkililer ISO Başkanı Sünter'le

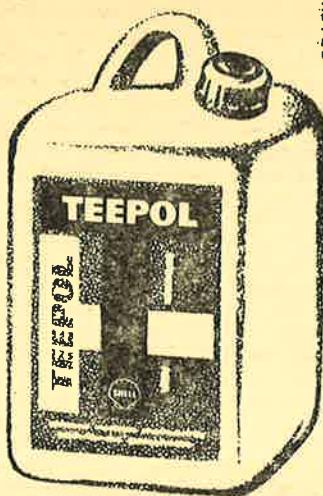

Temiz bir işyeri... rahat bir çalışma.

GRAFIKA TE 695 M

Müessesenizde muhakkak işyerinizin temizliğinden mesul bir kimse vardır. Temizlik, günlük problemlerin arasında belkide üzerinde durulacak bir nokta değildir. Ancak, rahat bir çalışma için işyeri temizliğinin önemli bir faktör olduğunu unutmayın. Müessesenizi ziyaret eden herhangi bir kimse daha içeri adımını atar atmadan bunu farkedecektir. (Bu kimse belki de üzerinde müsbet bir intiba uyandırmak istediğiniz bir kimsedir.)

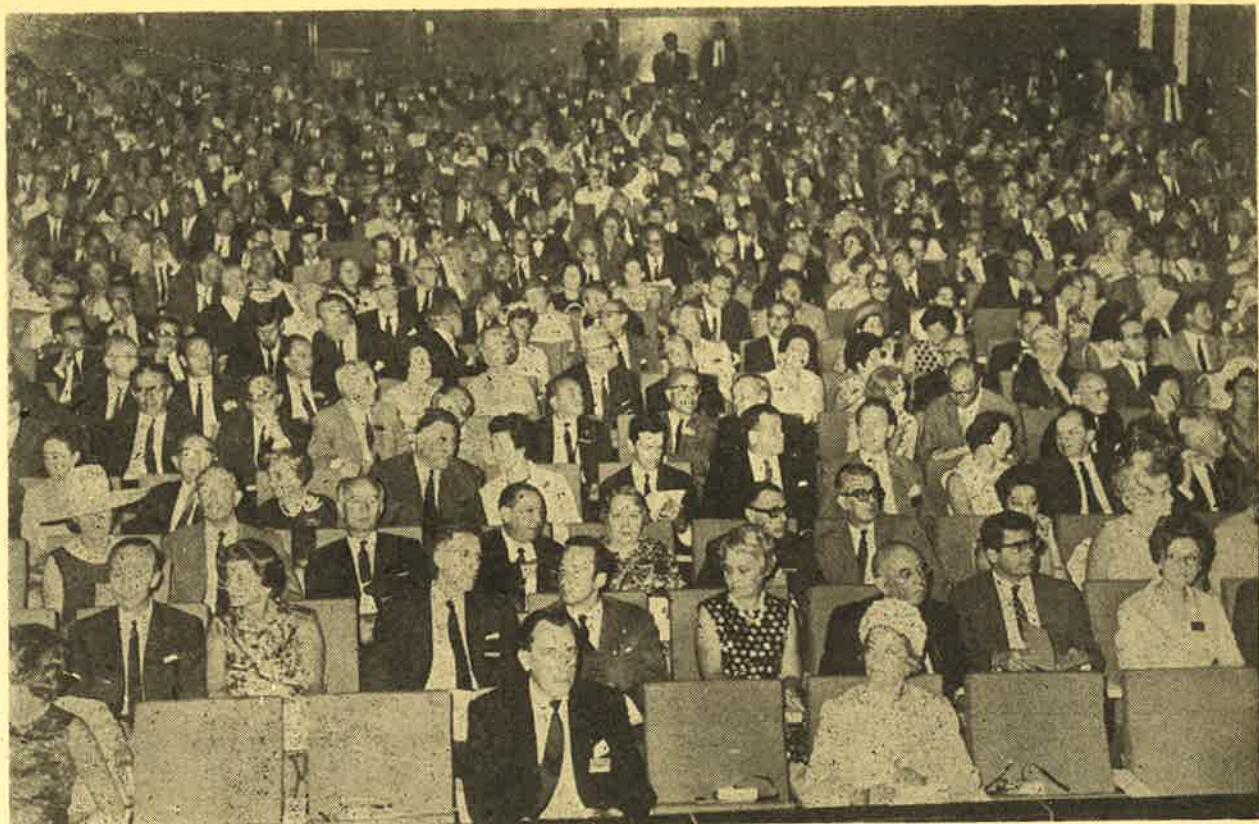
İşyerinizin temizliğinde TEEPOL'e güveniniz, ve TEEPOL'le temizlenmiş pırıl pırıl bir odada çalışmanın rahatlığına kavuşunuz.

İşyerinizin temizliğinde Teepol'e güveniniz.

KİMYEVI MADDELERİ

Kongrenin açılış toplantısından genel bir görünüş

Milletlerarası Ticaret Odası'nın 12. Kongresi İstanbulda Toplandı

ICC ve ISO Başkanları TSE Genel Sekreteri Veli İsfendiyar'la

Milletlerarası Ticaret Odası'nın XII. Kongresi, 1.500'i aşkın yabancı delegenin de katılmasıyla 2-7 Haziran 1969 günleri İstanbul'da, Kültür Sarayı'nda toplanmıştır.

Bütün delegelerin ve seçkin bir davetli topluluğunun huzurunda, 2 Haziran Pazar günü saat 10.00 da Kültür Sarayı'nın büyük salonunda yapılan açılış töreninde ilk olarak ICC Türkiye Milli Komitesi Başkanı Sirri Enver Batur bir konuşma yapmış, daha sonra Başbakan Süleyman Demirel, hazır bulunanlara İngilizce olarak hitap etmiştir.

Başbakan'dan sonra kırsıuya Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin Ekonominik ve Sosyal İşler Müsteşarı Philippe de Seynes gelerek, dünya ticaretinin geliştirilmesi konusunda ilginç bir konuşma yapmıştır. Açılış töreninde son olarak Milletlerarası Ticaret Odası Başkanı Amerika'lı Arthur K. Watson konuşmuş ve İstanbul Senfoni Orkestrasının, Türk bestecileri tarafından yaratılan eserleri davetlilere sunusu ile törene son verilmiştir.

Törenden sonra Başbakan Süleyman Demirel adına düzenlenen bir resepsiyonda davetliler ağırlanmıştır.

Kongre'ye, Türk Standardları Enstitüsü'nden Başkan Faruk A. Sünter, aynı zamanda Başkanı bulunduğu Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) ni temsilin, Başkan Vekili Celal İmre ve Genel Sekreter Veli İsfendiyar da delega olarak katılmışlardır. Ayrıca TSE, 1970 yılında Ankara'da düzenlenen Düny-

**30 Nisan 1969 tarihine kadar kabul edilen
744 Türk standardının tanıtıldığı**

**türk
standardları
kataloğu**

1969

YAYINLANDI

**Katalog
İsteyenlere ÜCRETSİZ gönderilir.**

İsteme Adresi :

Türk Standardları Enstitüsü
Necatibey Cadd. — ANKARA

Tel : 17 91 24/71
PK : 73 — Bakanlıklar

ya Standardizasyon Kongresine hazırlık olmak üzere, ISO Başkanlık Müşaviri Joyce Haskal ile Yayın ve Tanıtma Müdürü Taner Berkün'ü de ICC Kongresini izlemek üzere görevlendirmiştir.

Aynı gün öğleden sonra, programına göre çalışmalarına başlayan Kongre'de, ana konu olarak, «Dünyanın Ekonomik Gelişmesi: Milletlerarası İşbirliğinin Rolü, Hakları ve Sorumlulukları» ele alınmış ve bu konuda üç ayrı oturumda genel tartışma şeklinde çalışmalar yapılmıştır. Kongre'de bundan başka çeşitli komite toplantıları da düzenlenmiş ve bu komitelerde şu konularda çalışmalar yapılmıştır :

Hukuk ve Milletlerarası Şirketler, Milletlerarası Şirketlerin Mali Durumları,

Milletlerarası Şirketlerin Organizasyonu ve Çalışmaları,

Teknolojinin Transferi, Gelişmekte Olan Ülkeler, Millî Tepkiler, Asya ve Uzak Doğu İlişkileri, Latin Amerika Ülkelerinin Sorunları.

Diğer taraftan, özel tartışma gruplarında da şu konular ele alınmıştır :

Para ve Maliye Politikası, Tüketicinin Seçme Serbestliği, Ticaret ve Ulaşımın Milletlerarası Bağlılığı,

ICC'nin 50 Yıllık Hakkı, Ekonomik Kalkınmanın Karşılaştığı Mali Kriz,

Teknik Devrimler Karşısında Ulaştırma Hakkı, Patentler ve Endüstrinin İhtiyacları,

UNCTAD II. den sonra Milletlerarası Ticarette Başlıca Sorunlar, Ulaştırma ve Haberleşmede Elektronik,

Banka Garantileri.

5 Haziran Perşembe günü yapılan «Ticaret Politikası Hakkında Genel Kurulu» da Ticaret Bakanımız Ahmet Türkeli de bir konuşma yapmış ve aynı gün saat 12.00'de düzenlenen özel bir toplantıda, Mr. Watson'un yerine önumlüzdeki iki yıl için ICC Başkanlığına seçilen Hindistanlı Dr. Bharat Ram delegelere tanılmıştır.

ICC'nin XII. Genel Kurul toplantısı, Kongre'nin son günü sabah oturumunda yapılmış ve aynı gün öğleden sonra bir kapanış töreni ve basın toplantısı ile ICC İstanbul Kongresi sona ermişdir.

Yapılan çalışmaların yanı sıra, düzenlenen yemekler, kokteyl partiler ve gerek İstanbul içindeki, gerekse Kongre sonrası İstanbul dış: turistik gezilerle büyük bir organizasyon olan ICC Kongresi başarı ile gerçekleştirılmıştır.

ISO Başkanı'nın Bildirisi :

ICC Kongresi'nde Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) ni temsil eden hazır bulunan ISO Başkanı Faruk Sünter, yayınladığı bir deklarasyonla, Milletlerarası Ticaret Odası'nın çalışmaları ile standardizasyon arasındaki yakın ilişkilere Kongre'nin ve dünya kamuoyunun dikkatini çekmiştir. Kongre'nin resmi tebliğleri arasında yer alan ve çoğaltıktan sonra bütün delegelere dağıtılan bu önemli bildirinin tam metnini komşu sütunlarda veriyoruz.

Kongre Divanı, İstiklal Marşımızı dinlerken

Milletlerarası Ticaret Odası Kongresinde Yayınlanan

ISO Başkanı Faruk A. Sünter'in Bildirisi

«Milletlerarası Ticaret Odası ile, daha 1933'de, Türkiye Milli Komitesinde Türk Hükümeti'ni temsil eden bir Yönetim Kurulu Üyesi olarak; daha sonra da, Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği bünyesinde yeniden teşkilatlandıran Milli Komitemizin ilk Genel Sekreteri olarak iliski kurmuş olmanın mutluluğu içindeyim.

Burada, halen Başkanı bulunduğu Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) nin görüşlerini sunarken, çalışmalarına aktif bir şekilde katılmak fırsatını bulduğum her iki kuruluşumuzun yakını ve sürekli bir işbirliği içinde bulunmaları gereğine sarsılmaz inancını belirtmek isterim.

Milletlerarası Ticaret Odası'nın günümüzden ticaret ve endüstri sorunlarına eğilirken son olarak Teknik Standardlar Özel Çalışma Grubu'nu toplaması ve ISO'nun da temsil edildiği bu toplantıda Standardizasyona ilişkin konuların «Tarife Dışı Engeller» başlığı altında tartışıması bu açıdan memnuniyet verici olmuştur.

Toplantıda, himaye düşüncelerinden doğan bir kısım mevzuatın Dünya Ticaretini engellediği testib edilmiştir. Bu mevzuat hükümleri arasında, Milletlerarası Standardlar yoluyla bertaraf edilecek olanlar, ya da yerlerine Milletlerarası standartların konulması mümkün bulunanlar vardır. Toplantı, endüstrünün kendi çıkarları açısından ISO'yı ve onun kardeş kuruluşu olan Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu'nu (IEC) desteklemesinin şart olduğu görüşünü belirtmiş; ayrıca hükümlerle, kendi milli standartlarının ve diğer mevzuatın gözden geçirilmesini; mümkün olanların yerine aynı konudaki uluslararası standartların konmasını tavsiye etmiştir. ISO Başkanı olarak, Milletlerarası Ticaret Odasına bu tesbitlerinden dolayı şükranlarını sunarım. Bu konudaki diğer bir teklif de, örneğin GATT çerçevesinde kurularak ISO ve IEC ile işbirliği halinde çalışacak bir sürekli komitenin, tüm soruna pratik çözüm yolları bulabilmek yönünden çok faydalı olacağı görüşünü kapsamaktadır. Milletlerarası Standardların, diğer bir deyimle her konuda tek bir Dünya Standardının uygulanması sayesinde rasional bir Ticari genişlemeyi ve toplayıcı «interchangeability» yi arzulayan ISO, kurulacak böyle bir komiteye her bakımdan destek olmaya hazırlıdır.

Diğer taraftan, ISO Statüsü'nün 2. Maddesi söyle demektedir:

«Organizasyonun amacı, milletlerarası mal ve hizmet mübadelesini kolaylaştırmaya; entellektüel, bilimsel, teknolojik ve ekonomik alanlardaki işbirliğini geliştirmeye yarayacak standartları hazırlamaktadır.»

2.2.5 Maddesinde ise :

«... Diğer milletlerarası kuruluşlarla; özellikle onların kendi konularındaki standardizasyon projeleri üzerinde yaptıkları çalışmalarla işbirliğinde bulunmak....» sözleri yer almaktadır.

Bu amaçlara, ancak ilgili bütün milletlerarası kuruluşlarla sağlanacak sıkı ve yürekten tır işbirliği sayesinde ulaşılabilir. Bugün uluslararası kuruluşlar, hem ticari ve hem de ekonomik açıdan bu işbirliği ihtiyacının önemini takdir etmiş bulunuyorlar. Örneğin, B. M. Avrupa Ekonomik Komisyonu (ECE), 17 Nisan 1969 tarihinde Cenevre'de yaptığı 24 nci dönem toplantılarında, Komisyon'un standardizasyon alanındaki çalışmalarını gözden geçirmiş ve bu işlerden sorumlu üye hükümet temsilcilerinin, gelecek dönem toplantılarından önce ve en geç 1970 başlarında biraraya gelerek konuya görüşmelerini kararlaştırılmıştır. Bu toplantı ISO ve IEC ile işbirliği halinde düzenlenmiştir. Ayrıca, yukarıda sözünü ettigimiz ECE toplantısına katılan bazı delegeler, ortaya çıkabilecek aykırılıkları bertaraf edebilmek bakımından ECE'nin, ISO ve IEC ile işbirliği halinde çalışması ihtiyaçına dikkat çekmişlerdir.

ICC ve ECE çalışmalarında, ISO ve IEC ile işbirliği yönünden girişilen bu tesbitler, Kongrede diğer ilgili milletlerarası kuruluşları temsil eden sayın delegelerin dikkatlerine sunuyorum ve onları, benzer tesbitlerini yapmaya davet ediyorum. Böylelikle, ihracat ve ithalatta uygulanan farklı milli standartların ve diğer ilgili mevzuatın doğruluğu karıskılıkların önlenmesi; ticareti, gümrük mevzuatı dışında zorlaştıran en önemli ve ciddi engellerden biri ortadan kaldırılmış olacaktır.»

SUMMARY OF CONTENTS

TOWARDS NEW HORIZONS

p. 3

The importance of standardization in agriculture and engineering is no longer a matter of argument.

The whole world now believes that standardization is a basic necessity for development in every field.

Everyone now knows that unless raw materials, auxiliary materials, methods of work and objectives, technical drawings, forms and machinery are standardized and controls for compliance with standards are provided it is difficult to obtain positive results.

Each industrialist and agriculturist first applies standards to his own work. This constitutes the first step.

Then come national standards and their implementation within national boundaries.

Those applying the first group of standards develop trust in the market and it saves time and money for them. The second group of standards increases demand in domestic and foreign markets for the standard products of a country. Each successful day that passes witnesses the development of that person or country.

During our recent visits we have had the opportunity to observe that all world wide industries have at their administrative headquarters around 100 persons working on the standardization problems of industry and millions are spent on standardization and that faith in standardization had taken deep roots.

At one of these giant corporations, an official said to me, «As you see, we are spending millions on standardization. But our branches all over the world record such tremendous savings in their purchases and marketing costs due to standardization that the amount we spend for standardization is reduced to the level of an insurance premium in view of the great economy realized.»

The profit obtained from national standards can also be calculated. Whenever the standard of any product is made and implemented properly, the contribution of standards to national prosperity is far beyond the amount paid for the preparation of standards.

The world has now gone beyond these limits. In view of the international importance of standardization, intergovernmental organizations as well as organizations established by the private sector become stronger every day.

Everyone now knows how the efforts of ISO and IEC for more than 25 years, have developed world trade through interchangeability. ISO's members were only 25 in number fifteen years ago. To-day this number has reached 54. What better evidence can be given for the strengthening of international standardization organizations.

The efforts of such international organizations in the field of standardization as OECD, FAO, ECE, the Common Market, CEN, CENEL, COPANT and COMECON are evidence of the ever-increasing importance attached to standardization in the world.

Establishment of the Turkish Standards Institution in 1954 and acceptance of Statute No. 132 which ensured the development of TSE, has secured for Turkey a distinguished place among the civilized countries.

And in order to meet the ever-increasing requirements in a world on which technology progresses at giant paces, it is essential to support and assist this organization to the best of our ability.

Believing that the State Planning Organization plays an important part in the economic development of Turkey, we are pleased to observe that this organization is taking such a lively interest on TSE's affairs. Assistance extended to TSE within the framework of a specific plan and programme will provide great benefits for the country.

Importance needs to be attached to the implementation of standards as much as to the preparation of standards.

Semi-governmental establishments and large private sector establishments should cooperate closely with the Institution by making use of the TSE Mark in order to constitute an example in this field.

We wish success to the efforts, which will open new horizons for TSE, to be undertaken under the auspices of the State Planning Organization.

STANDARDIZATION AND QUALITY CONTROL TAKEN UP BY STATE PLANNING ORGANIZATION

p. 5

The support manifested by the interested private and public sector organizations in the Turkish Standards Institution in the field of standardization and quality control has given impetus to the importance attached to this by the State Planning Organization, who arranged a meeting at the Turkish Standards Institution to determine the measures that must be taken in this respect.

The meeting was presided by Bozkurt Benderlioğlu, an expert of the State Planning Organization, and representatives of the Ministry of Industry, Commerce, Public Works, Reconstruction and Settlement, Agriculture, Health and Welfare, the Union of Chambers of Commerce of Turkey, Chambers of Mechanical and Electrical Engineers, the State Hydraulic Works, the State Highways Department and the Turkish Standards Institution were present.

At the end of the meeting, which lasted for two days, measures were taken in connection with the following :

a) Priority criteria regarding preparation of standards,

b) Speeding up the preparation of standards,
c) An effective control mechanism on behalf of standards placed into compulsory enforcement.

d) Implementation of voluntary standards,

e) Compliance with standards and quality certificates.

It is expected that these measures will be incorporated into the next annual programmes of the Second Five Year Plan.

TSE'S GUARANTEE MARK

p. 5

Türkkablo has for some time been using «TSE's Mark for Compliance with Standards» for steel reinforced aluminium cables. The same company has recently applied to TSE to use the Mark also for cold rolled twisted aluminium cables. Following the necessary studies and laboratory tests, carried out by TSE, this request has been granted. These cables will now be included in the agreement concluded between TSE and Türkablo for the use of TSE Mark.

TRAINING OF PERSONNEL OF THE MINISTRY OF INDUSTRY

p. 7

The fourth course arranged to supply training for the personnel of the Ministry of Industry took place in Kayseri between 18 and 28 June 1969.

Our readers will remember that the first course which was arranged in cooperation with TSE was conducted at TSE in 1967.

The later courses were conducted in Malatya and Kütahya. All the courses devoted part of their programmes to standardization.

Participants in this latest course complained mostly about the difficulties they encountered regarding sampling. In addition to this, many problems related to standardization, particularly implementation of standards, were discussed at length at the course.

TSE'S NEW REGULATION CONCERNING ITS ORGANS

p. 13

Article 14 of Statute 132 includes the drawing up of regulations for certain matters. One of the regulations foreseen by the said statute concerns TSE's organs (the General Assembly, the Technical Council, the Board of Governors, the Board of Auditors and the Preparatory Groups). The Regulation concerning TSE's Organs had been placed into force after its publication in the Official Gazette No. 10817 dated June 2, 1961. However, since that date TSE has undergone great changes and has become a large organization which requires a new regulation for its organs. For this reason, the latest General Assembly of TSE approved a new regulation which is better suited to present conditions and this was placed into force as of June 11, 1969.

STANDARD FOR EXPANSION TANKS (FOR HEATING PLANTS)

p. 14-15

Expansion tanks in hot water central heating systems are specially important because due to the protective characteristics they offer when increased pressure takes place as a result of expansion of water when heated they prevent loss of life.

For this reason, it is essential to manufacture these tanks in compliance with specific regulations and calculations.

TSE, considering the great need felt for discipline in the manufacture of expansion tanks, prepared the standard «Expansion Tank for Heating Plants».

The standard contains sections on definitions, classification, characteristics, inspection and testing, marketing, and control of compliance with standards of expansion tanks.

STANDARD FOR STEEL BARS FOR CONCRETE REINFORCEMENT

p. 16-17

The standard concerning the classification, characteristics, methods of inspection and testing, marketing

and control of steel bars used to reinforce concrete will answer a great need felt by our country.

Domestic manufacture of steel bars commenced in Turkey in 1939 at Karabük Iron and Steel Factories. The factory could not produce steel bars of 10 mm diameter and smaller until 1964 and total production far from met the requirements. In 1945, private rolling mills began to be set up.

At present, there are about 100 private rolling mills in Turkey, the total capacity of which is above 1.000.000 tons.

The private rolling mills, which contribute a lot to the country's economy, could not find the support they needed because of the low quality of their production. The new standard for Steel Bars for Concrete Reinforcement will show whether their contention is true.

Use was made of national standards such as DIN, BS, SABS and IS.

GENERAL DIRECTORATE OF CONSTRUCTION MATERIALS OF THE MINISTRY OF RECONSTRUCTION AND SETTLEMENT AND STANDARDIZATION

p. 19

Article 11, paragraph C of the Statute No. 7116 establishing the Ministry of Reconstruction and Settlement charges the General Directorate of Construction Materials with the duty of cooperating with other interested ministries to establish the standards of construction materials and to supervise production in compliance with these standards.

The General Directorate discharges this duty by having standards made, translating foreign standards, submitting comments to the Commission for Development of Specifications set up within the Ministry of Public Works, studying the technical characteristics of construction materials and cooperating with the Ministry of Industry to take action in regard to implementation of Turkish Standards.

As the responsibility of preparing Turkish Standards is entrusted to the Turkish Standards Institution by Statute No. 132, standards for construction materials are prepared in compliance with the provisions of a protocol made between TSE and the Ministry every year. Thus, 101 standards have been prepared by TSE on behalf of the Ministry.

Together with the 117 standards prepared by TSE on its own behalf, 261 standards for construction materials exist in Turkey.

According to the protocol signed for 1969, 30 new standards will be prepared by TSE for the Ministry.

50TH ANNIVERSARY OF STANDARDIZATION IN BELGIUM

p. 20

The 50th anniversary of standardization in Belgium was celebrated at a memorable ceremony held in Brussels on June 5, 1969.

The ceremony was held in the Albert I Hall at the Congress Palace in the presence of H.R.H. Prince Albert of Belgium and with the participation of more than one thousand guests, including local government officials, ISO President Faruk A. Sünter, ISO Secretary General Olle Sturen, AFNOR's President Louis Armand, the French Government's Standardization Commissioner Henri Durand, AFNOR's Director R. Frontard, NNI's President Prof. L. de Langen, and Director J. M. Madsen, F.F. van Rhijn, a member of ISO/EXCO, the German Standards Association's Director N. Ludwing, the Austrian Standards Institute's President Prof. Dr. O. Vas and Managing Director F.J. Mayer and Mr. G. Weston of BSI.

The academic session was opened by a speech given by Prof. G. Willems, President of the Belgian Standards Institute (IBN), on the history, the present and the future of standardization.

M. Louis Armand, President of AFNOR and a member of the French Academy, also gave an interesting talk on standardization which was followed by the speech of the Belgian Minister of Economy, Edmond Leburton.

After the meeting, the ISO President and Secretary General were introduced to H.R.H. Prince Albert and the guests were entertained at a cocktail party.

At one o'clock on the same day, a luncheon party was given for the ISO President and other guests from abroad at the famous Maison de la Cygne in Brussels.

At this reception, Prof. Willems made a speech of welcome and thanks to the guests to which ISO President replied. In his speech, the ISO President congratulated his Belgian colleagues on their 50th anniversary. He reminded the audience that the first Vice-Presidency as well as the Treasurership during the first period of ISO's work were undertaken by Belgium. He presented to his hosts a Hittite Sun Disc which he said was the symbol which had illuminated the Hittite civilization 5000 years ago, and which he hoped would illuminate the Belgian Institute at the beginning of its second half century and for many hundreds of years to come.

After presentation by the other guests of their gifts, accompanied by congratulatory addresses, the ceremony came to an end.

F. SÜNTER REVIEWS PREPARATIONS FOR ISO COUNCIL MEETING

p. 20

Following the 50th anniversary ceremony in Belgium, and upon the request of ISO Secretary General Mr. O. Sturen, ISO President Faruk A. Sünter spent Friday and Saturday at ISO Headquarters in Geneva and reviewed the preparations for the ISO Council meeting to take place in September.

During this visit, the programme of the Council was determined and agreement was reached on the Secretary General's visit to Istanbul on 28 August to study the situation there, in Ankara and in Izmir in connection with the ISO General Assembly to be held in Ankara in 1970.

REGIONAL STANDARDIZATION IN ARABIAN COUNTRIES

p. 20

At the 11th Arabian Countries Engineering Conference, which recently met in Kuwait, Dr. Mahmoud Salama, Secretary General of the Arab Organization for Standardization and Metrology (ASMO), said that coordination and unification of standards in Arabian Countries was vital to the economic development of the region.

Dr. Salama is a member of DEVCO, the Development Committee of the International Organization for Standardization (ISO).

ISO'S PRESIDENT PAYS OFFICIAL VISIT TO THE NETHERLANDS STANDARDS INSTITUTE

p. 21-23

Our readers will remember that the Netherlands Standards Institute (Nederlands Normalisatie Instituut - NNI) celebrated the 50th anniversary of standardization in the Netherlands two years ago. As ISO President Faruk A. Sünter was unable to attend the ceremonies he was invited to pay an official visit to the Netherlands this year, on the occasion of his attendance at the 50th anniversary of Belgium's Standards Institute.

Mr. Sünter landed at Schipol Airfield on Sunday, 8th June. He was met by NNI officials and spent the day at Arnhem as the guest of NNI's President Prof. L. de Langen.

The next day, President Sünter, accompanied by Prof. de Langen visited the «AKU» Plant in Arnhem. This giant concern which is second to «Dupont» in America and which has more than 20 factories in various countries, is one of the staunchest supporters of NNI and also acts as consultant or researcher on textile technical committee secretariats of ISO.

At AKU, first a conference on standardization took place. The guests were then taken to visit the Research Laboratories. The main topic were the studies being carried out by AKU on behalf of ISO to reduce the present more than 60 fibre measuring units to one by the newly developed tex system.

In the afternoon President Sünter met Mr. J. M. Madsen, Director of NNI who came to Arnhem and they left together for the Hague via Amsterdam.

On June 10, a visit was paid to the Netherlands Standards Institute where two separate meetings were held. At the first meeting, information was given to ISO's President about the work of ISO technical committees, the secretariats of which are held by NNI.

At this meeting, which opened with an official speech of welcome by Mr. Madsen, information was given about NNI standards preparation work and the results achieved. Mr. Gaspar explained the work and conclusions arrived at by ISO/TC 38/SC 4, Mr. Geus talked about ISO/TC 21 and ISO/TC 80, Mr. Schrooten about ISO/TC 5/SC 6, Mr. Tiscelaer about ISO/TC 8 and ISO/TC 105, Mr. van Voorst Tot Voorst about ISO/TC 7, ISO/TC 11/SC 3 and ISO/TC 58/SC 3 and Mr. de Wilde about ISO/TC 35 and ISO/TC 34/SC 5.

Mr. Madsen further explained that the NNI staff included 22 engineers and around 100 personnel, 12 of which were employed by the standards sales service.

After the meeting, Mr. Sünter was introduced to Mr. Vilmink from the Netherlands Ministry of Agriculture and Mr. Boelsma from the Diary Organization. Mr. Madsen, Mr. Kuiper and Mr. de Wilde from NNI participated in this meeting. Mr. Vilmink represents the Netherlands at FAO and Mr. Boelsma on the International Diary Federation. At the meeting, relations between ISO, FAO and the International Diary Federation were reviewed and agreement was reached to direct these three international organizations to work towards a single standard by jointly preparing and submitting an ISO Recommendation in this field.

The official luncheon party at which NNI's President Prof. de Langen, IEC National Committee Chairman Mr. van Ganswick and members of NNI's Board of Governors were present was given at the Hotel Witteburg at the Hague.

At the luncheon Prof. de Langen began his speech by saying, «What are the qualities required in a President? Allow me to list them...» and at the end turned towards Mr. Sünter and said, «The Netherlands nominated you for the Presidency of ISO, because we saw that you possessed all these qualities. Your performance, which we closely follow, proved us right...» and concluded his speech by explaining the recent developments and progress recorded by ISO.

In his reply, Faruk A. Sünter thanked NNI for their kindness and stated that he tries to live up to their expectations. He also stated that the reasons for his first

official visit being to the Netherlands were obvious, that he was grateful to Prof. de Langen for his kind remarks for himself.

He gave further information about ISO's work and finally touched upon the friendly relations between Turkey and the Netherlands which had continued uninterruptedly for hundreds of years. Pointing out the «tulip» as the symbol of this friendship he said, «As a souvenir of this visit, I would like to present you with a reproduction of the Hittite Sun Disc, the original of which is in the Ankara Hittite Museum, an interesting object which remained from the Hittites who founded one of the earliest civilizations of the world in Anatolia.»

In the afternoon, Mr. Sünter visited the headquarters of the Shell Company with Dr. H.G. Geerlings. At the meeting there, in which Prof. de Langen and Director Madsen also participated, Shell's experts on standardization were present. From the meeting it was understood that a large staff works on standardization research, like AKU, that special catalogues are prepared by making use of international and national standards for materials required for Shell Petroleum research centers and operation all over the world, that all purchases are made in compliance with these standards, that standardization expenses of Shell amounted to millions of florins, but that in view of the savings resulting from these purchases, the expenses were reduced to the minimum. Therefore the experts believed, trusted and had faith in standardization for this reason.

According to the information given, 60 % of Shell's purchases were tied to standards in the above described manner and the right climate, national or international, had not yet been found for 40 % of the purchases. Shell therefore declared itself ready to assist their national institute NNI and also ISO to the utmost of their ability.

On June 11, a trip was arranged to Eindhoven from the Hague to visit Philips Factories and Permanent «Evoluon» Exhibition which was set up with the help of Philips to show the technological progress of our age.

At the meeting held at Philips, standardization experts were present and information corresponding to Shell's was given about the work done in this respect. The guests also visited the Information Center attached to the standardization Section. The Center was observed to possess collections of all national and international standards that interest Phillips as well as a small printing unit. It was also observed that promotion of standards constituted 40 % of the work of the Center. The staff working at Philips Standardization Section in Eindhoven is 120 and the standardization personnel appointed to work all over the Netherlands amount to 10-15 at each factory.

ISO President Faruk A. Sünter's official visit to the Netherlands was terminated with the visit to Philips and Mr. Madsen saw him off at Rotterdam Airfield.

TWENTY SECOND CONGRESS OF INTERNATIONAL CHAMBER OF COMMERCE HELD IN ISTANBUL

p. 25-27

The twenty second congress of the International Chamber of Commerce was held from 2-7 June 1969 at the newly opened Palace of Culture in Istanbul with the participation of more than 1500 foreign delegates.

On June 2 at 10 o'clock the opening ceremony of the congress took place in the presence of all the dele-

gates and a distinguished gathering. The first speaker was Sirri Enver Batur, the Chairman of the National Committee of the ICC of Turkey. After that, Prime Minister Süleyman Demirel gave a welcoming speech in English.

The Prime Minister was followed by Philippe de Seynes, the Economic and Social Affairs Undersecretary of the Secretary General of the United Nations. The last speaker of the opening ceremony was Arthur K. Watson (U.S.A.) retiring President of the International Chamber of Commerce.

The ceremony terminated with a concert given by the Istanbul Symphony Orchestra at which the music of contemporary Turkish composers was played.

After the concert, the guests were then invited to a reception given by the Prime Minister in the foyer of Istanbul's new Opera House.

TSE President Faruk A. Sünter, who represented ISO, TSE Vice-President Celal İmre, and Secretary General Veli İsfendiyar attended the congress as delegates. Joyce Haskal, Assistant to the ISO President, and Taner Berkün, TSE's Director of Publication and Public Relations also attended the congress in their respective capacities in connection with ISO's 1970 General Assembly.

In the afternoon of the first day, the congress commenced work in accordance with its agenda. The main theme of the congress was «International Economic Expansion : Role, Rights and Responsibilities of International Corporations. In addition to the discussion of this theme, a variety of committee meetings were held.

On June 5, at the meeting on the Policy of Trade, Turkish Minister of Commerce, Ahmet Türkeli delivered a speech and at a special meeting arranged at 12.00 o'clock on the same day Dr. Bharat Ram (India) who was elected as the new President of the ICC for the next two years was introduced to the delegates.

The tenth General Assembly of the ICC took place on the last day of the congress. The closing ceremonies were held in the afternoon of that day.

In addition to the working sessions, dinners, cocktails and touristic excursion were organized and ICC's congress was a great success.

Declaration of the ISO's President

ISO President Mr. Faruk A. Sünter who represented ISO at the ICC Congress issued a declaration by which he drew attention to the close relation between the work of the International Chamber of Commerce and standardization. The full text of this declaration which was distributed to all the delegates is given below.

STATEMENT OF ISO PRESIDENT TO ICC DELEGATES

p. 27

«I had the pleasure, already in 1933, to establish contact with the International Chamber of Commerce as a representative of the Turkish government within the framework of the Board of directors of the Turkish National Committee of the ICC and to be the first Secretary General of this Committee following its reorganization under the auspices of the Union of Chambers of Commerce, Industry and Commodity Exchanges. Thus when presenting the ideas of the International Organization for Standardization —ISO— of which I am President at the moment, I have always pressed for

close cooperation between our two organizations, in whose activities I have had the privilege of actively participating.

It is therefore encouraging to note that the International Chamber of Commerce, when taking up today's problems in the field of trade and industry, recently held a meeting of the ad hoc Working Group on Technical Standards, at which the International Organization for Standardization was represented, with the aim of studying some of the non-tariff obstacles to international trade. Matters relating to standardization were discussed under this heading.

It was felt that regulations stemming from certain protectionist tendencies exist and which are impediments to international exchanges. Among these are to be found some which could be eliminated and replaced by international standards. The meeting was of the opinion that industry must, in its own interests, actively support the work of the International Organization for Standardization and its sister organization, the International Electrotechnical Commission, or the IEC, and recommended that governments review their national standards and regulations and endeavour to adopt instead the international recommendations of these two organizations. In my capacity of President of the International Organization for Standardization, I would like to thank the International Chamber of Commerce for this initiative. It was further proposed that it would be useful to set up, perhaps within the framework of GATT, a permanent committee, with which the ISO and the IEC would cooperate, to study this entire question and make practical suggestions. The ISO would willingly lend its assistance to such a committee, as it too greatly desires to see rational trade expansion and total interchangeability, thanks to the use of international standards, that is to say to the one world standard.

Further, according to Article 2 of the ISO Constitution :

«The object of the Organization shall be to promote the development of standards in the world with a view to facilitating international exchange of goods and services and to developing cooperation in the sphere of intellectual, scientific, technological and economic activity».

and to Article 2.2.5:

To cooperate with other international organizations interested in related matters, particularly by undertaking at their request studies relating to standardization projects.»

However, this aim can only be achieved with the wholehearted cooperation of all interested international organizations. They are already becoming aware of this need both from the commercial and the economic angle, as the U.N. Economic Commission for Europe, during its 24th session in Geneva on 17 April 1969, discussed the activities of the Commission in the field of standardization and decided to convene a meeting of government delegates responsible for standardization prior to the next session of the Commission, namely at the end of this year or early in 1970, this in close cooperation with the ISO and the IEC. Furthermore, the representatives of some countries attending that meeting stressed the need for coordination between the standardizing efforts of the Commission and the work of ISO and IEC to avoid eventual conflicts in their respective fields of activity.

I would like to take this opportunity to call upon the representatives of related international organizations present at this Congress to observe this action of cooperation on the part of the ICC and the ECE with ISO and IEC in the field of standardization, and invite them also to do likewise with the object of eliminating one of the most serious non-tariff barriers to trade, the overlapping which arises from the application of different national standards and regulations to exportation and importation.»

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ ADINA

SAHİBİ VE BAŞYAZARI : FARUK A. SÜNTER
MÜESSESE MÜDÜRÜ : VELİD İSFENDİYAR
GENEL YAYIN MÜDÜRÜ : M. UYGUNER
MALİ VE İDARI
İŞLER MÜDÜRÜ : METİN KAYAALP
BU SAYININ SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : İ. TANER BERKÜN

BASILDIĞI YER

: Türkiye Ticaret Odaları,
Sanayi Odaları ve
Ticaret Borsaları Birliği
Matbaası - Ankara

TELGRAF ADRESİ : STANDARD — ANKARA
TELEFON : 17 19 31 · 17 19 24/24
POSTA KUTUSU : 73, Bakanlıklar — ANKARA

İ L Â N T A R İ F E S İ

Tam sahife 800 Lira	1/2 sahife 450 TL.	1/4 sahife 250 TL.
------------------------	-----------------------	-----------------------

Kapak içleri ve arka kapak 1000 lira.
İlave renk başına 250 lira fark alınır.

A B O N E Ş A R T L A R I

ADİ POSTA		UÇAK POSTASI
Yıllık	12 Lira	Abone bedeline
6 aylık	6 Lira	uçak postası
Sayı	1 Lira	ücreti ilave edilir.